መበል 36 ዓመት ቁ.60 ሰንበት 8 ሕዳር 2026 ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 5

ዜና

ገጽ 2 ገጽ 3 ገጽ 4 ገጽ 7

ካብ ጽንብላት ብጽሕና ዓረራዊ ብከላ ሌላ ምስ ደጀንን ክፍልታትን ... ምልክታት ባሕሪ - መድሕን...

ኤርትራውያን ነበርቲ ዞባ ቀይሕ ባሕሪ ሱዳን፡ ሰሚናር ህዝባዊ መኸተ ኣካዪዶም
ኤርትራውያን ነበርቲ ዞባ ቀይሕ
ባሕሪ ሱዳን፡ ብ6 ሕዳር ኣብ ከተማ
ፖርት-ሱዳን ኣብ ዘካየድዎ ሰሚናር
ህዝባዊ መኸተ፡ ልኣላውነትን ግዝኣታዊ
ሓድነትን ኤርትራ ዝግህስ ዝዀነ ዓይነት
ተጻብኦ ንምምካት፡ ኩሉ ካብኣቶም
ዝሕተት ከምዘማልኡ ኣረጋጊጾም።

ኣብ’ቲ ሰሚናር፡ ኣምባሳደር ኤርትራ
ኣብ ሪፓብሊክ ሱዳን ኣቶ ዒሳ ኣሕመድ
ዒሳ፡ ኣብ ህልው ኩነታት ሃገርናን ዞባዊ
ምዕባለታትን ዘተኰረ ሰፊሕ መግለጺ
ሂቡ።

ኣምባሳደር ዒሳ፡ መኸተ ከም ባህሊ
ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ እናተወራረሰን
እናሰረጸን ዝመጸ ባህልን ክብሪን
ከምዝዀነ ብምብራህ፡ ኣብ’ዚ ዘለናዮ
መድረኽ - ኣብ ወጻኢ ዝርከቡ ዜጋታት፡

ኣብ ኩሉ ዓውዲታት - እንተላይ
ንጥፈታት ህዝባዊ ዲፕሎማሲ፡ ቁጠባ፡

ፖለቲካን ካልእን ዓቕሞም ዘፍቅዶ
ኣበርክቶን ተሳትፎን ክገብሩ ኣዘኻኺሩ።

ሓላፊ ህዝባውን ኮማውን ጉዳያት
ኣብ ሱዳን ኣቶ እስማዒል ሙሳ ብወገኑ፡

ዘለናዮ ግዜ ናይ መኸተ እዋን ስለዝኾነ፡
ህዝቢ ንቕሓቱ ብምብራኽ በብቀጻላታቱ
ጥርናፈኡ ከሐይልን ሓድነቱ ከትርርን
ጸዊዑ።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፡ ናጽነት፡
ልኣላውነትን ግዝኣታዊ ሓድነትን
ኤርትራ ብደምን ሕግን ዝተረጋገጸ
ቀይሕ መስመር ከምዝዀነ ብምግላጽ፡
ሃገሮም ካብኦም እትጠልቦ ኩሉ
ከምዘማልኡ ኣረጋጊጾም።

ኣብ’ቲ ሰሚናር፡ ኣባላት ኣካየድቲ
ኣካላት ውዳበታት ማሕበረኮምን
ግንባርን፡ ከምኡ’ውን መራሕቲ
ሃይማኖትን ዓበይቲ ዓድን ዝርከብዎም፡
ካብ ዝተፈላለየ ከባቢታት ፖርትሱዳንን
ሰዋክንን ዝመጹ ዜጋታት ተሳቲፎም
ነይሮም።

ዓዲቐይሕ - ስልጠና ምብዛሕ ምሩጽ ዘርኢ ድንሽ ተዋሂቡ
ኣብ ንኡስ ዞባታት ሰንዓፈን
ዓዲቐይሕን ቀረብ ካብ ቫይረስ ነጻ
ዝኾነ ምሩጽ ዘርኢ ድንሽ ንምብዛሕ
ዝካየድ ዘሎ ጻዕሪ ንምዕዋት፡ ብ5ን
6ን ሕዳር ስልጠና ተዋሂቡ።

ኣብ’ቲ ብግብርን ክልሰ-ሓሳብን
ተሰንዩ ኣብ ከተማ ዓዲቐይሕ ዝተኻየደ
ስልጠና፡ ኣብ ክልቲኡ ንኡስ ዞባታት
ዝነጥፉ ኣልማዕቲ ድንሽ፡ ክኢላታትን
ሓለፍቲ ሕርሻን ተሳቲፎም።

ቀንዲ ዕላማ ናይ’ቲ ስልጠና፡ ብዓካር
ዝጸንሐ ኣገባብ ምብዛሕ ምሩጽ
ዘርኢ ድንሽ ብፈልሲ ንምትክኡ
ከምዝዀነ፡ ነቲ ስልጠና ዝሃበት - ኣብ
ትካል ሕርሻዊ ምርምር ሓልሓለ
ሓላፊት ኣሃዱ ስነ-ሂወታዊ ቴክኖሎጂ
ወይዘሪት ኤደን ተስፋማርያም ገሊጻ።

ክኢላ ምብዛሕ ዘርኢ ድንሽ ወይዘሪት
ምዕራፍ ተስፋይ ብወገና፡ ኣብ
ባህላውን ዘመናውን ኣገባባት ምብዛሕ
ዘርኢ ድንሽ ኣተኲራ መብርሂ ድሕሪ
ምሃብ፡ ብፈልሲ ዝትከል ዝህቦ እቶት፡
ካብ’ቲ ብዓካር ዝዝራእ ከምዝብርክት
ኣብሪሃ።

ሓላፊ ምርምር ነቚጣ ዓዲቐይሕ
ቀሺ ዮውሃንስ ዮሴፍ ድማ፡ ሓረስቶት
ብግብርን ክልሰ-ሓሳብን ንዝቐሰምዎ
ስልጠና ኣብ ባይታ ንኽሰርሑሉ፡
ምትሕብባር ከምዝግበረሎም
ኣረጋጊጹ።

ኣብ መወዳእታ፡ ሓለፍቲ ሕርሻ ኣብ
ክልቲኡ ንኡስ ዞባታት፡ ነቲ ፍልጠት
ናብ ካልኦት ሓረስቶት ከመሓላልፍዎ
ኣተሓሳሲቦም።

ገለብ - ንቕሓት ደቂኣንስትዮ ክብ ንምባል ኣስተምህሮ ተዋሂቡ
ቤት-ጽሕፈት ሃማደኤ ዞባ ዓንሰባ፡
ንቕሓት ደቂኣንስትዮ ኣብ ሃገራዊ
መደባት ክብ ንምባል ዝዓለመ
ኣስተምህሮ፡ ብ4 ሕዳር ኣብ ንኡስ
ዞባ ገለብ ወዲቡ።

እቲ ንተመሃሮ ደቂኣንስትዮ
ዝተዋህበ ኣስተምህሮ፡ ኣብ መደባት
ሃገራዊ ህንጸት፡ ልምዓታዊ መደባት፡
ሕብረተሰባዊ ክብርታት፡ ሃገራዊ
መንነትን ታሪኽን፡ ከምኡ’ውን
ኣብ ተራ ደቂኣንስትዮ ዘተኰረ
ነይሩ።

ሓላፊት ሃማደኤ ኣብ’ቲ ንኡስ

ዞባ ወ/ሮ ህድኣት
ሙሳ፡ ደቂኣንስትዮ
ኣብ ትሕቲ ጽላል
ማሕበር ተጠርኒፈንን
ውዳበታተን ኣሐዪለንን
ኣብ ኩሉ ሃገራዊ
መደባት ተሳትፎአን
ከዕዝዛ፡ መድረኽ
ዝጠልቦ ምዃኑ
ኣረዲኣ።

ሓላፊት ሃማደኤ
ዞባ ዓንሰባ ወ/ሮ
ኣምና ሓሰን ብግደኣ፡

ኤርትራዊ ባህልን ክብርታትን ኣብ
መንእሰያት ተመሃሮ ንኽሰርጽ፡
ተራ ወለዲ ወሳኒ ከምዝዀነ
ኣዘኻኺራ።

ተሳተፍቲ ብግደአን፡ ዓቕሚታት
ደቂኣንስትዮ ንምጉልባት ዝሕግዝ
ስልጠናታት ክውደብ፣ ኣብ
መንእሰያት ዝግበር ጎስጓሳት
ክጽዕቕ፣ ከምኡ’ውን ኣሉታዊ
ጽልዋ ቴክኖለጂ ኣብ መንእሰያት
ንምውጋድ ዕቱብ ክትትል ክግበር
ዝብልን ካልእን ለበዋታትን
ርእይቶታትን ኣመሓላሊፎም።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 36 ዓመት ቁ.60 8 ሕዳር 2026 - ገጽ 2

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ
ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.113395-07588045
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣድም

ሰንዓፈ - ንዝምድና ኣካረይትን ተኻረይትን ዝግምግም ርክብ ተኻዪዱ
ኣብ መንጎ ኣካረይትን ተኻረይትን
ዘሎ ዝምድና ንምድልዳል፡
ከምኡ’ውን ኣብ ትግባረ ንክራይ
ኣባይቲ ዝምልከት መምርሒታትን
ኣዋጃትን ዝርአ ሃጓፋት ንምትዕርራይ
ዝሕግዝ ርክብ፡ ብ3 ሕዳር ኣብ ከተማ
ሰንዓፈ ተኻዪዱ።

ኣብ’ቲ ሓለፍቲ ኣብያተ-ጽሕፈት
ሚኒስትሪታት፡ ኣመሓደርቲ ከባቢ፡
ሰራሕተኛታት መንግስትን ወነንቲ
ትካላትን ዝተሳተፍዎ ርክብ፡
ሓላፊ ኣሃዱ ክራይ ኣባይቲ ኣቶ
ዓሊ መሓመድ-ሳልሕ ኣብ ዝሃቦ
መብርሂ፡ መጠን ክራይ ንምቁጽጻር
ብሚኒስትሪ ዞባዊ ምምሕዳር ዝወጸ
መምርሒታትን ኣዋጃትን ምጥሓስ
ሕጋዊ ሳዕቤን ከምዘለዎ ገሊጹ።

ኣብ መንጎ ኣካረይትን ተኻረይትን
ዝግበር ሕጋዊ ውዕል ንኽልቲኡ
ወገን ዘርብሕ፣ ከምኡ’ውን ግቡኣትን
መሰላትን ዘደልድል ከምዝዀነ ዝሓበረ
ኣቶ ዓሊ፡ ሓሓሊፍካ ዝርአ ጥሕሰት

ክእረም፣ ተኻረይቲ ብመምርሒ ቤት-
ጽሕፈት ክራይ ኣባይቲ ንዝተወሰነሎም
ክራይ ኣብ እዋኑ ክኸፍሉ፣ ኣካረይቲ
ንተኻረይቲ ናይ ዝኸፈልዎ ክራይ
ቅብሊት ክቘርጹሎም፣ ከምኡ’ውን
ኣታዊታት ግብርን ቀረጽን ኣብ እዋኑ
ክኸፍሉ ኣዘኻኺሩ።

ኣቶ ዓሊ ኣብ መወዳእታ፡ መምርሒ
ክራይ ኣባይቲ ካብ ዘፍቅዶ ሽድሽተ
መልቀቒ ነጥብታት ወጻኢ፡ ኣካረይቲ
ኣብ ልዕሊ ተኻረይቲ ጸቕጢ ምስ
ዝገብሩ፡ ቤት-ጽሕፈት ክራይ ኣባይቲ

ሕጊ ተኸቲሉ ስጉምቲ ክወስድ
ስልጣን ከምዘለዎ ኣነጺሩ።
ኣካያዲ ስራሕ ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ ኣቶ
ሃብተ ኪዳነ ብወገኑ፡ ህዝቢ ንዕላማን
መንፈስን ናይ’ቲ መምርሒ ብዝግባእ
ተገንዚቡ፡ ንትግባረኡ ብንቕሓት

ደ/ቀ/ባሕሪ - ተራ መምህራን ኣብ ምምልማል

መንእሰያት ክዓዝዝ መዘኻኸሪ ቀሪቡ

ጨንፈር ሃማመተኤ ዞባ ደ/ቀ/
ባሕሪ፡ “ተራ መምህራን ኣብ
ምምልማል ብቑዓት መንእሰያት”
ብዝብል ኣርእስቲ፡ ብ5 ሕዳር ኣብ
ዓሰብ ምስ ርእሳነ-መምህራን ርክብ
ኣካዪዱ።

ሓላፊ ናይ’ቲ ጨንፈር ኣቶ
ዑስማን ዓብዱልቓድር ኣብ ዝሃቦ
መብርሂ፡ ቀንዲ ዕላማ ማሕበር -
ኩለንትናዊ ብቕዓት መንእሰያት
ምብራኽን ኣብ ሃገራዊ መደባት
ዘለዎም ተሳትፎ ምዕዛዝን ከምዝዀነ
ብምጥቃስ፡ እዚ ገዚፍ ዕላማ
ንኽሰምር፡ ምውህሃድ ኣካላት
መንግስትን ግንባርን ከምዝሓትት
ገሊጹ።
ፍልጠትን ሞያን ዝዓጠቐ
መንእሰይ እምነ-ኩርናዕ መደባት

ህንጸት ሃገር ስለዝዀነ፡ ምድግጋፍን
ሓባራዊ ጻዕርን ምስ ሃናጺ
ዝምድና ከምዘድሊ፣ መምህራን
ብሓፈሻ ርእሳነ-መምህራን ድማ
ብፍላይ ሓላፍነት ወሲዶም

ክሰርሑሉ ከምዝግባእ
ኣዘኻኺሩ።

ኣብ’ቲ ኣጋጣሚ፡
ጨንፈር ሚኒስትሪ
ጥዕና ኣብ’ቲ ዞባ፡ ኣብ
ኣብያተ-ትምህርቲ
ብዛዕባ ዝካየድ
መደባት ከባብያዊ
ጽሬትን ጥዕና
ተመሃሮን መብርሂ
ሂቡ።

ሓላፊ ጨንፈር
ትምህርቲ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ መምህር
ፍስሃየ ኪዳነ ብወገኑ፡ ምብራኽ
ንቕሓት ተመሃሮ ኣብ ፖለቲካውን
ጥዕናውን ጉዳያት ኣገዳስነቱ ዕዙዝ
ስለዝዀነ፡ ኣብ ዝካየድ መደባት
ብዕቱብ ክሰርሑ ኣዘኻኺሩ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ
ኣምባሳደር መሓመድ-ስዒድ
ማንታይ ኣብ ዝሃቦ መዛዘሚ ቃል፡
ተራ መምህራን ኣብ ምዅስኳስ
ብቑዓት መንእሰያት ቀላሲ
ከምዝዀነ ብምጥቃስ፡ ኣብ ኩሉ
ደረጃታት ዝርከቡ መምህራን
ኣበርክቶኦም ክብ ከብሉ ጸዊዑ።

ኣብ ዓድ-ሹማ፡ ሱታፌ ነበርቲ ኣብ ምምላእ

ሕጽረታት ትምህርቲ ተመጒሱ

ነበርቲ ምምሕዳር ከባቢ ዓድ ሹማ
- ንኡስ ዞባ ጊንዳዕ፡ ጉልበቶምን
ገንዘቦምን ኣወሃሂዶም ኣብ
መስርሕ ምምሃርን ምስትምሃርን
ዝርአ ሕጽረታት ብሓፈሻ፡ ጽበት
መምሃሪ ክፍልታት ድማ ብፍላይ
ንምፍታሕ ዝገብርዎ ተሳትፎ
ተመጒሱ።

ኩነታት ትምህርትን ኣበርክቶ
ኮምን ንምግምጋም ኣብ ዝተኻየደ
ርክብ፡ ሓላፊ ምክትታል ጉዳያት
ተመሃሮ መምህር መሓመድ-ስዒድ
እድሪስ፡ ሱታፌ ደቂኣንስትዮ
ኣብ መባእታን ማእከላይን
ደረጃ ዝምስገን ከምዝኾነ፡ ኣብ
ካልኣይ ደረጃ ግን ብዝተፈላለየ
ምኽንያታት ከምዝንኪ ኣብሪሁ።

ርእሰ-መምህር መባእታን
ማእከላይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ
ስዉእ ሑሴን ሻጊ - መምህር
ዓብዱ እድሪስ ብወገኑ፡ ኣብ
መስርሕ ምምሃርን ምስትምሃርን
ዘጋጥሙ ብድሆታት ንምፍታሕ፡
ንቕሓትን ምክትታልን ወለዲ
ወሳኒ ከምዝዀነ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ
2026/2027 ኣብ ኩለን ደረጃታት

እኹላት መምህራን ተመዲቦም
ንጥፈታቶም የሰላስሉ ከምዘለዉ
ብምጥቃስ፡ ብሰንኪ ጽልዋ ሰበኽ-
ሳግማዊ መነባብሮ ኣብ ምጅማር
ትምህርቲ ዝርአ ምድንጓያት
መግትኢ ክግበረሉ ጸዊዑ።

ሕጽረታት ንምምላእ ብዝተወስደ
ኮማዊ ተበግሶ፡ ንኣገልግሎት
ቅድመ-ትምህርትን መባእታን
ኣርባዕተ ግዝያዊ ክፍልታት
ከምእተሰርሐ ዝሓበረ ኣመሓዳሪ
ምምሕዳር ከባቢ ዓድ-ሹማ ኣቶ
ኣድም እድሪስ፡ ምክትታል ተመሃሮ
ንምምሕዳርን ኮሚተ ወለድን
ጥራይ ዝግደፍ ዕማም ስለዘይኮነ፡
ወለዲ ንደቆም ኣብ ምምእዛን
ብንቕሓት ክዋስኡ ኣተሓሳሲቡ።

ሓንቲ ካብ 17 ምምሕዳራት
ከባቢ ንኡስ ዞባ ጊንዳዕ ዝዀነት
ምምሕዳር ከባቢ ዓድ-ሹማ፡ ካብ
ጋሕቴላይ ንሸነኽ ምዕራብ 10
ኪሎ-ሜተር ርሒቓ ትርከብ።

እዚ ከም’ዚ’ሉ እንከሎ፡ ኣብ
መስርሕ ምምሃርን ምስትምሃርን
ዝሕግዝ ስልጠና ንመምህራን
ከምእተዋህበ፡ ወኪል ኤሪና ሓቢሩ።

ክሰርሕ ጸዊዑ።

ተሳተፍቲ ድማ፡ ገና ውዕል ክራይ
ዘይገበሩ ኣካረይትን ተኻረይትን
ክህለዉ ስለዝኽእሉ ዳህሳስ ከግበር፣
ኣብ መንጎ ተኻረይትን ኣካረይትን
ውሽጣዊ ስምምዕ ከይህሉ ዕቱብ

ምክትታል ክህሉ፣ ኣብ ገለ ትካላት
ወሃብቲ ኣገልግሎትን ውልቀ-
ኣባይትን ዝርአ ምዕጻው ዓይኒ-
ምድሪ ፍታሕ ክናደየሉ፣ ከምኡ’ውን
ብዘይ ምኽንያት ዝተዓጽወ ኣባይቲ
ክኽፈት ዝብል ርእይቶታት ሂቦም።

እምኒ-ሓይሊ - ኣብ ዕቃበ ሃብቲ ገረብ ዝምስገን

ስራሕ ከም እተሰላሰለ ተሓቢሩ

ኣብ ንኡስ ዞባ እምኒ-ሓይሊ፡ ኣብ
ዕቃበን ምስሳንን ሃብቲ ገረብን
እንስሳ ዘገዳምን ዝተተግበሩ
መደባት ዝምስገን ውጽኢት
ከምእተረኽቦም ተሓቢሩ።

ብመሰረት ሓበሬታ ሓላፊ
ቊጽጽር ኣግራብን እንስሳ ዘገዳምን
ኣቶ ኣብርሃለይ ፍስሃጽዮን፡
ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ምምሕዳር
ከባቢ ብዝተኻየደ ጎስጓሳትን
ናይ ቁጽጽር ስርሓትን፡ ኩነታት
ሃብቲ ገረብ ኣብ ዝሓሸ ደረጃ

ከምዝርከብ ክፍለጥ ተኻኢሉ’ሎ።

ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ዝርአ
ዝነበረ ብርሰት ሃብቲ ገረብ ናብ
ዝተሓተ ደረጃ ወሪዱ ምህላዉ
ዝገለጸ ኣቶ ኣብርሃለ፡ እዚ
ውጽኢት ናይ’ቲ ኣብ ህዝቢ
ሰሪጹ ዘሎ ንቕሓትን ኣብ ልዕሊ
ኣብረስቲ ዝውሰድ ዘሎ ኣራሚ
ስጉምትን ከምዝኾነ ኣፍሊጡ።

ምኽላል ሕዛእትታት ኣብ
ምስሳን ሃብቲ ገረብ ዘለዎ ጉሉሕ

ተራ ብምግንዛብ፡ ኣብ’ቲ ንኡስ
ዞባ ኣብ ሓሙሽተ ቦታታት
ሕዛእትታት ተኸሊሉ ምህላዉ
ብምጥቃስ፡ እዚ እንስሳታት ዘገዳም
ንኽስስኑን መበቈላውያን ኣግራብ
ንኽዕቀቡን ተራ ከምዘለዎ ገሊጹ።

ኣባላት ሓለዋ ኣግራብ ብወገኖም፡
ብሓፈሻ ኣብ’ቲ ንኡስ ዞባ
ተርእዮ ብርሰት ኣዝዩ ከምዝነከየ
ብምሕባር፡ ህዝቢ በብከባቢኡ
ንዝገብሮ ዘሎ ኣበርክቶ መጒሱ።

ዜና

ሓዳስ ኤርትራ መበል 36 ዓመት ቁ.60 8 ሕዳር 2026 - ገጽ 3

መዛነዪ
ማርታ ክብሮም

ካብ ጽንብላት ብጽሕና

ኣብ ጃፓን ንዝበጽሑ መንእሰያት
ዝግበር ጽንብል ‘ሰጂንግ ኖ ሃይ’
ወይ መዓልቲ ብጹሓት’ ይበሃል።
ጃፓናውያን ነዚ በዓል ብሓባር
ዓመታዊ ኣብ 20 ጥሪ ይጽንብልዎ።
ኣብ’ዛ መዓልቲ መብዛሕቲኦም
ጃፓናውያን ደቂ ተባዕትዮ ባድላ
ይኽደኑ። ውሑዳት ድማ ባህላዊ
ክዳን ዓዶም ይኽደኑ። ደቂ ኣንስትዮ
ድማ ፉሪሶድ ዝበሃል ባህላዊ ክዳን

ይኽደና። እዚ ክዳን ዋጋኡ ኣዝዩ
ክቡር ኮይኑ፡ ካብ ወለዲ ናብ ደቆም
ዝሓልፍ ድማ እዩ።
እዚ በዓል ኣብ ጃፓን ነዊሕ ሰረት
ዘለዎ ኮይኑ ኣብ 710-794 ዓ.ም
ዝጀመረ እዩ። ኣብቲ ግዜ ድማ
ላዕለዋይ ደረጃ መነባብሮ ዝነበሮም
ሰባት ጥራይ እዮም ዝጽንብልዎ
ኔሮም። ድሕሪ ግዜ ድማ ናብ ኩሉ
ደረጃታት ሕብረተ ሰብ ለሓመ።
ዕላማ ናይዚ ጽንብል፡ ወለዲ ንደቆም
ሓድሽ ሓላፍነት ንኸሰክምዎምን
ብልጫታትን ብድሆታትን መንእሰይ
ንደቆም ንኸካፍልዎምን እዩ። ሎሚ
ጃፓናውያን ብዘይካ ኣብዚ ላዕሊ
ዝተጠቕሰ ነገራት፡ ነዛ መዓልቲ ኣብ
ውሽጢ ሃገሮም ናብ ዝተፈላለየ

ቦታታት ብምብጻሕ ይጽንብሉዋ።
ኣብ ብራዚል ዝነበሩ ኣባላት ቀቢላ
ስተረ ማወ ዝኾኑ ደቂ ተባዕትዮ፡
ዕድመ ብጽሕና ኣብ ዝበጽሕሉ
ግዜ፡ ብሕብረተሰቦም ከም ብጹሓት
ክውሰዱ እንተኾይኖም ከቢድን
በዳህን ፈተና ክሓልፉ ይግደዱ።
መራሕቲ ናይቶም ቀቢላ፡ ነቶም
ዕድመ ብጽሕና ዝኣኸሉ መንእሰያት
ኣብ ነብሶም ብዙሓት መርዛማት ጻጸ

ይገብሩሎም። መርዚ ናይቲ ጻጸ ብ30
ዕጽፊ ካብ መርዚ ንህቢ ይብርትዕ።
ብዘይካ’ዚ፡ እቲ መርዚ መልመስቲ፡
ምንፍርፋርን ምህትፍታፍን ከስዕብ
ይኽእል። ኣብ ግዜ ጽንብል፡ ሓደ
መንእሰይ ን10 ደቓይቕ ከይበኸየ ነቲ
ቃንዛ ክጻወሮ ኣለዎ። ነቲ መንከስቲ
ክጻወሮ ዝኸኣለ ሰብ ‘ሰብኣይ’ ተባሂሉ
ይጽዋዕ። እቲ ዘይከኣለ ሰብ ግና ክሳብ
ቃንዛ ናይ ምጽዋር ብቕዓት ዘጥሪ ነዚ
ፈተና ክደጋግሞ ኣለዎ።
ህዝቢ ማሳይ ኣብ ኬንያን ታንዛንያን
ዝነብሩ ቀቢላ እዮም። ካብ 9-15
ዓመት ዝዕድመኦም ደቂ ተባዕትዮ
ማሳይ ጉዕዞ ተቓለስቲ ምዃን
ይጅምሩ። ኣብ ገጾም ቀይሕ ሓመድ፡
ኣብ ካልእ ክፋል ኣካላቶም ድማ ጻዕዳ

ሓመድ ይልከዩ። ብዘይካ’ዚ ኣብ
ክሳዶም ብሕብርታት ዘጌጸ ኣዕናቚ
ይገብሩ። እዚ ድማ ንኲናት ድሉዋት
ከም ዘለዉን ብጹሓት ከም ዝኾኑን
ዘመልክት እዩ።
ኣብዛ ደሴት ሰሜን ባፊን ዝነብሩ
ህዝቢ ኢስኪሞ፡ ኩሉ ዝገብርዎ
ጽንብላት ምስ ተፈጥሮን ልምድታት
ኣቦሓጎታቶምን ዝተሓሓዝ እዩ። ደቂ
ተባዕትዮ 11-12 ዓመት ምስ ገበሩ፡
ምስ ኣቦታቶም ናብ በረኻ ይኸዱ።
ንደቆም ድማ ኣብቲ ብበረድ ዝተሸፈነ
ኣከባቢ ከመይ ጌሮም ሃድን ከም
ዘካይዱን ነቲ በዳሂ ኩነታት ኣየር
ብኸመይ ክምክትዎ ከም ዝኽእሉን
ይምህርዎም። ኣብዚ ትምህርትን
ፈተናን ደቂ ኣንስትዮ’ውን ማዕረ
ኣሓተን ደቂ ተባዕትዮ እየን ዝሳተፋ።
ኣብ ቀቢላ ኣፓቸ ዝካየድ ዕድመ
ብጽሕና ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ዘተኮረ
ኮይኑ፡ ‘ጽንብል ጸሓይ ብራቕ’
ተባሂሉ ይጽዋዕ። ኣብ ትሕቲ ጎቦታት
ሜክሲኮ፡ ደቂ ኣንስትዮ ኣፓቸ
ብቕዓተን፡ ሓይለንን ተጻዋርነትንን
ዘርእያሉ ፈተና ይፍተና። እዚ
ጽንብል ዓመታዊ ኣብ 4 ጥሪ
ዝጅምር ኮይኑ፡ ንኣርባዕተ መዓልታት
ይቕጽል። ኣብዘን መዓልታት፡ ደቂ
ኣንስትዮ ኣብ ቅድሚ እተን ዓበይቲ
ዓዲ ከየቋረጻ ን12 ሰዓታት ይስዕስዓ።
ኣደታት፡ ደቀን ምእንታን ነዚ ፈተና
ክሓልፋ ንሓደ ዓመት የዳልዋአን።
ኣብ’ዚ ግዜ ልምምድ ድማ እተን ደቂ
ኣንስትዮ ውሑድ መግቢን ውሑድ
ናይ ዕረፍቲ ሰዓታትን ጥራይ እዩ
ዝፍቀደለን። ነዚ ናይ ኣርባዕተ
መዓልታት ፈተና ዝሓለፈት ጓል፡ ከም
ብቕዕትን ምልእትን ጓል ትሕሰብን፡
ክትምርዖ ትኽእልን።

ጽቡቕ ስምዒት ካብ ዝህቡ

ምንቅስቓስ ኣካላት

1. ኣይሮቢክስ፦ ካብ 20
ክሳዕ 30 ደቓይቕ ኣይሮቢክስ
ምስራሕ፡ ንሰዓታት ዝጸንሕ
ጽቡቕ ስምዒት ክፈጥር ከም
ዝኽእል እዩ ዝግለጽ። ኣካላዊ
ምንቅስቓስ ክትገብር ከለኻ፡
ኣሉታውያን ሓሳባት ካብ
ኣእምሮኻ ክርሕቁ ይሕግዘካን
ነቲ ቀንዲ ናይ ጸቕጢ ሆርሞን
ዝዀነ ኮርቲሶል የጕድሎን።
ኣይሮቢክስ ኣብ ኣካላትና ዝያዳ
ኣድሪናሊን ብምውሳኽ፡ ዝያዳ
ጸዓት ይህበና። ብዘይካ’ዚ ከም
ብእግሪ ምጕዓዝ፡ ጕያ፡ ብሽክለታ
ምዝዋርን ምሕንባስን ዝኣመሰሉ
ንጥፈታት፡ ስምዒታት ቃዝኖትን
ሻቕሎትን ኣብ ምንካይ ዓቢ
ተራ ይጻወቱ። ን15 ደቓይቕ
ጥራሕ ምጕያይ ወይ ንሓደ
ሰዓት ቅልጥፍ-ቅልጥፍ እናበልካ ምጕዓዝ ንቅሓት ኣእምሮኻ ክብ የብል።
2. ምልዓል ክብደት ወይ ፑሽ-ኣፕ ምግባር፡- ስምዒታት ጭንቀት ንምንካይ፡ ርእሰ ተኣማንነት ንምዕባይ፡ ከምኡ’ውን፡ ሓፈሻዊ ጥዕና፡ ጽቡቕ ኣቃውማ ንኽህልወና፡ ንምዝናይ፡ ስምዒት ንምቍጽጻር፡ ጸቕጢ ንምጉዳልን ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ንምምሕያሽን ክሕግዝ ይኽእል። ብተወሳኺ፡ ቅዛነትን ሻቕሎትን ንምንካይ ክሕግዝ ዝኽእል ኢንዶርፊን ይውስኽ።
4. ጽዑቕ ምንቅስቓስ ምክያድ፦ እትገብሮ ምንቅስቓስ ኣብ ሓጺር ግዜ ልዑል ውጽኢት ዘለዎ ክኸውን እንተ ደሊኻ፡ ጽዑቕ ምንቅስቓስ ምክያድ የድሊ። ኣብዚ ዓውዲ መጽናዕቲ ዘካየዱ ኣካላት ከም ዝሕብሩዎ፡ እቲ ኣብ 75 ደቓይቕ እትገብሮ ጽዑቕ ምንቅስቓስ፡ ነቲ ን150 ደቓይቕ እትገብሮ ማእከላይ ምንቅስቓስ ክትክኦ ይኽእል። እዚ ኣብ ሓጺር ግዜ ቅልጡፍ ውጽኢት ዘምጽእ ብምዃኑ ተፈታዊ እዩ።
5. ዕለታዊ ምንቅስቓስ፦ ከም መደያይቦ (ኣስካላ-ኣስካላ) ምጥቃም፡ ምጕዓዝ ወይ ስራሕ ገዛ ዝኣመሰሉ ቀለልቲ ንጥፈታት ምዝውታር፡ ንጡፍ ክትከውን ኣዝዩ ሓጋዚ እዩ።

ካብ ባህርያት ሰባት
• ሓደ ሰብ ዝያዳ እሙንን ቅኑዕን ብዝኾነ፡ ዝያዳ ምትላል የጋጥሞ።
• ነብሰ ምትሓት ዘለዎም ሰባት ንኻልኦት ሰባት ምንቃፍ ይፈትዉ።
• ብኽያት ኣካላትና ነቲ ዘጋጠሞ ቃንዛ ብቓላት ክዛረብ ምስ ዘይክእል ዘጋጥም እዩ።
• ሰባት ገንዘቦም ካብ ኣብ ነብሶም ንላዕሊ ኣብ ካልእ ምስ ዘጥፍእዎ፡ ዝያዳ ሓጎስ ይፈጥረሎም።
• ሕርቃን ባህርያዊ መከላኸሊ ናይ ቃንዛና እዩ። ስለዚ “ይጸልኣካ እየ” ክብል ከለኹ፡ “ትጎድኣኒ ኣለኻ” ዝብል ትርጉም ኣለዎ። ሓንጎል ነዚ ቃንዛ ክጻወሮ ኣይክእልን፡ ስለዚ ነዚ ስምዒት ናብ ቃንዛ ይቕይሮ።
• ተመራመርቲ ስነ ልቦና ከም ዝብልዎ፡ ሰባት ብባህሪና ነቲ ዝግደሰልናን ዘድነቐናን ነጺግና፡ ነቲ ዘይግደሰልና ዝያዳ ኣቓልቦ ንህብን ንግደስን።
• ሰባት ብዛዕባ ሓደ ኣጸቢቖም ዝፈልጥዎ ወይ ዝኽእልዎ ነገር ክዛረቡ ከለዉ ዝያዳ ሰሓብቲ ይኾኑ።
• ዋላ ብዘይከውን ነገር ሰቕ ኢሎም ዝስሕቁ ሰባት፡ ኣብ ውሽጦም ብሕትውና ዘለዎም እዮም።
• ጨና ኣብ ስምዒት ኣዝዩ ዓቢ ጽልዋ ኣለዎ። ደስ ዘየብል ጨና ቀልጢፉ ሕማቕ ስምዒት ክፈጥር ከሎ፡ ጥዑም ሽታ ወይ ጨና ድማ ደስ ዘብልን ሕጉስ ስምዒትን ናይ ምፍጣር ክእለቱ ኣዝዩ ልዑል እዩ።

ግንቢ ‘ኣይፈል’ ኣብ ሃገረ ፈረንሳ ግንቢ ‘ኣይፈል’
ዝርከብ ብሓጺን ዝተገጣጠመ
ግንቢ እዩ። ህንጻ ናይቲ ግንቢ ኣብ
1887 ዓ.ም ጀሚሩ ድሕሪ ክልተ
ዓመት ተዛዚሙ። ንውሓቱ 324

ሜተር (1063 ጫማ) ወይ ክንዲ
81 ደርቢ ህንጻ ይበጽሕ። ነቲ
ግንቢ ካብ ዝነደፈን ዝሃነጸን ትካል
ኢንጅነር ጉስተቭ ኣይፈል ዝተበገሰ
እዩ ‘ኣይፈል’ ዝበሃል መለለዪ ስም
ተዋሂቡዎ።
ግንቢ ኣይፈል፡ ኣብ ከተማ ፓሪስ
እቲ ዝነወሐ ህንጻ ኰይኑ ይቕጽል
ኣሎ። ኣቃውማኡ ሰለስተ ደረጃታት
ወይ ደርቢታት ዘጠቓለለ እዩ።
እቲ ቀዳማይን ካልኣይን ደርቢ
ኣገልግሎት ቤት-መግቢ ንበጻሕቲ
ይህብ። እቲ ዝለዓለ ደርቢ ድሕሪ
276 ሜተር ዝርከብ ኰይኑ፡
ካብን ናብን እቲ ህንጻ ምንቅስቓስ
ብመገዲ ‘ሊፍት’ ይካየድ። ካብ
ባይታ ክሳብ ቀዳማይ ደርቢ 300
ስጒሚ ይበጽሕ። ካብ ቀዳማይ
ክሳብ ካልኣይ ደርቢ ዘሎ ርሕቀት
እውን ተመሳሳሊ እዩ። ናብ ዝለዓለ
ደርቢ ዝወስድ መደያይቦ ዋላ
እንተሃለዎ፡ በጻሕቲ ግን ብሊፍት

ጥራይ ይጐዓዙ።
እቲ ኣዝዩ ነዊሕ ግንቢ፡
ብዝተፈላለየ ቅርጽን ዓይነት ሓጺንን
ዝተሃንጸ እዩ። ክብደት ናይቲ ሓጺን
ኣስታት 10,000 ቶን ይምዘን።
እቲ ብሓጺን ዝቘመ ግንቢ ምእንቲ
ከይምርት ኣብ ነፍሲ- ወከፍ ሽውዓተ
ዓመት ኣስታት 50 ቶን ዝግመት
ቀለም ወይ ሕብሪ ይልከ። ነቲ ግንቢ
ንምውቃብን ንኻልእ ኣገልግሎትን
ዝዓለመ ከባቢ 20,000 ዘብለጭልጭ
መብራህቲ ሓቚፉ ይርከብ።

ግንቢ ኣይፈል ብቐጻሊ ዓመታዊ
ብሚልዮናት ዝቑጸሩ በጻሕቲ
የአንግድ። ንበጻሕቲ ክፉት ካብ
ዝኸውን ንድሓር፡ ኣስታት 250
ሚልዮን ዑደተኛታት ከም ዘአንገደ
ይፍለጥ። ንኣብነት፡ ኣብ 2015
ኣስታት 6.91 ሚልዮን ህዝቢ ናብ’ቲ
ግንቢ ሓዂሮም። ብተወሳኺ፡ እቲ
መለለዪ ፈረንሳ ዝዀነ ግንቢ፡ ከተማ
ፓሪስ ብቑጽሪ በጻሕቲ ኣብ ቅድሚት
ንኽትስራዕ መሪሕ ተራ ኣለዎ።

ጥቕስታት ሓጐስ
- ሕጉስ ክትከውን፡ እወታዊ ኣተሓሳስባ ሒዝካ ኣብ ምጽናዕ፡ ምሕሳብን ግዜኻ ምውጣንን ተጸመድ።
- ሕጉስ ክትከውን፡ ልዕሊ ኩሎም ድምጽታት ውሽጥኻ ስማዕ።
- ሕጉስ ክትከውን፡ ንጸላእትኻ ሕድገት ግበር።
- ኣብ ህይወት፡ ሰብ ንምፍቃርን ሕጉስ ንምዃንን ኢድካ ክትህብ ኣይግባእን።
- ኣብ ዓለም እቲ ዝበለጸ ስምዒት ሕጉስ ምዃን እዩ።

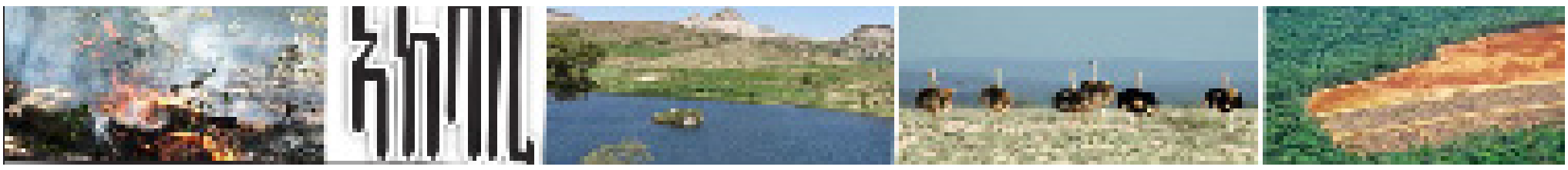

ሓዳስ ኤርትራ መበል 36 ዓመት ቁ.60 8 ሕዳር 2026 - ገጽ 4

ኢንጂ. ኣማን ተዛረ ዓረራዊ ብከላ
ክፍሊ ኣከባቢ - ሚ/መ/ማ/ኣከባብን

ዝሓለፈ 18 ክሳብ 24 ጥቅምቲ፡
ዓለማዊ ቅነ ዓረራዊ ብከላ’ዩ ነይሩ።
እዚ ቅነ፡ ዓለማዊ ቅነ ምግታእ ዓረራዊ
ብከላ ተባሂሉ ይፍለጥ። ናይ’ዚ ዓመት
ቅነ ዓረራዊ ብከላ፡ ካብ “ምህዋስ ክሳብ
ምግታእ” ንዓረራዊ ብከላ ንቃለሶ ኣብ
ትሕቲ ዝብል ቴማ’ዩ ተባዒሉ። እዚ
ቅነ መንግስታትን፡ መደበራት ጥዕና፡
ኢንዱስትሪታትን ኮማትን ዝሳተፍኦ
ቅነ’ዩ። ናይ’ዚ ዓመት ቅነ ዓረራዊ
ብከላ ኣብ ሰለስተ ዛዕባታት ዘተኰረ’ዩ
ነይሩ። ንቕሓት ህዝቢ ምብራኽ፡
ህጻናትን ኮማትን ካብ ዓረራዊ ብከላ
ምክልኻል ከምኡ’ውን ምውጋድ ዓረር
ሓዘል ቀለምን፡ ምንካይ ዓረራዊ ብከላ
ኣብ ኣከባቢን ዝብሉ’ዮም ነይሮም።

ምናልባት፡ ሓደገኛነት ዓረራዊ ብከላ
ንኽንግንዘቦ ስነ-ፍልጠታዊ መግለጺ
ኣኻሊ ዘይክኸውን ይኽእል’ዩ።
ዓረራዊ ብከላ ካብ ዘስዓቦም ሓደጋታት
ምውካስ ግን፡ ሓደገኛነት ዓረራዊ
ብከላ ኣብ ልዕሊ ኮም ዝፈጥሮ ስግኣት
ቀሊል ከም ዘይኰነ ክንግዘቦ ሓጋዚ
ይገብሮ። ንኣብነት ኣብ ጥሪ 2014፡
ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡
ከተማ ሚቺጋን ዘጋጠመ ክስተት
ዓረራዊ ብከላ ምውካስ ይከኣል።
እዛ ከተማ ነቲ ዝነበረ ምንጪ ማይ
ናብ ፍሊንት ዝበሃል ወሓዚ ቀየረቶ።
ይኹን እምበር፡ እቲ መስርሕ ምጽራይ
ማይ ነቲ ኣብ መስመር ትቦ ከስዕቦ
ዝኽእል ናይ ምምራት ዓቕሚ ኣብ
ግምት ዘእተወ ኣይነበረን። ብመንጽሩ፡
ድምር ናይ ዝኣረገ መስመራት ማይን
ብግቡእ ዘይተጻረየ ማይን ዘስዕቦ
ዓረራዊ ብከላ፡ ኣብ ከተማ ሚቺጋን
ክሳብ ሕጂ መንግስቲ ኣመሪካ ንህዝቢ
ክካፈሎ ዘይደሊ መጠን ጥዕናኣዊ
ጉድኣት ኣብ ኣሽሓት ህጻናትን
ነፍሰጾራትን ኣውሪዱ። ብመሰረት
ናይ 2023 ጸብጻባት ዓለማዊ ውድብ

ጥዕና’ውን (WHO)፡ ኣብ ዓለም
ኣስታት 3.5 ሚልዮን ሞት ምስ
ዓረራዊ ብከላ ዝተተሓሓዘ’ዩ ነይሩ።

ዓረራዊ ብከላ፡ ዓለም-ለኻዊ ተርእዮን
ብድሆን እዩ። እዚ ዓይነት ብከላ
ዝበዝሐ ግዜ ኣብ ዕደና፡ ዳግመ
ምምስራሕ ባትሪ፡ ኢንዱስትርያዊ
ብከላን ትሑት ክትትል ኣከባብያዊ
ድሕነትን ዘለወን ሃገራት ይርአ።
በዚ መንጽር ባንግላድሽ፡ ህንዲ፡
ናይጀርያ፡ ፓኪስታን፡ ጋና፡ ሰኔጋል፡
ኢንዶነዥያን ቻይናን እተን ቀዳሞት
ሸሞንተ ሃገራት ዝለዓለ ዓረራዊ ብከላ
ዝረኣየለን ሃገራት ኰይነን ተመዝጊበን
ይርከባ።

ዓረራዊ ብከላ፡ ሳሕቲ ዓረራዊ መርዚ
ተባሂሉ ይፍለጥ። ዓረራዊ ብከላ ኣዝዩ
ሓደገኛ ጥዕናኣዊ ጉድኣት ዘውርድ
ብከላ’ዩ። እዚ ዓይነት ብከላ፡ ብዓረር እዩ
ዝስዕብ። ዓረር ሓደ ካብቶም ከበድቲ
ዓይነት ብረት እዩ። እዚ ዓይነት ብረት
ኣብ ነብስና ኣትዩ ምስ ዝውህለል ድማ
ከቢድ ጥዕናኣዊ ጉድኣት የውርደልና።
ከም ኩሎም ዓይነታት ብረት፡ ዓረር
ብባህሪ ኣብ መሬት ዝርከብ ማዕድን

እዩ። ይኹንእምበር ዝተፈላለዩ ዓይነት
ሰባዊ ንጥፈት፡ ነዚ ማዕድን ካብ
ንቡር ቦትኡ ወጺኡ ናብ ኣከባቢ ከም
ዝጽንበር/ዝሕወስ ይገብሩዎ። እዞም
ንጥፈታት ከም ዕደና፡ ናይ ሕትመት
ቴክኖሎጂ፡ ባተሪን ካልኦት ዓረር
ዘለዎም ውጽኢታትን የጠቓልሉ።

ዓረራዊ ብከላ፡ ብዘይ ኣፈላላይ ኣብ
ኩሉ ዕድመ ንዝረከብ ሰብ ዝብክል
እዩ። ይኹን’ምበር፡ ንነፍሰ-ጾራትን
ቈልዑን ዝያዳ የጥቅዕ። ዓረራዊ ብከላ፡
ንሓንጎል፡ ኩሊት፡ ልቢን ካልኦት
ህዋሳትን ዘጥቅዕ ብከላ’ዩ። እዚ
ብከላ፡ ካብቶም ካልኦት ዓይነታት
ብከላ ኣዝዩ ሓደገኛ ዝገብሮ፡ ውሑስ
ደረት-ተጻዋርነት ዝውክል ዓቐን
ስለዘይብሉ’ዩ። ንኣብነት፡ ባዚቃዊ
ብከላ ዝርአ፡ ሓደ ሰብ ንልዕሊ ፍርቂ
ማይክሮግራም ባዚቃ ምስ ዝቃላዕ
እዩ። እዚ ማለት፡ ሓደ ሰብ ንፍርቂ
ማይክሮግራም ባዚቃ ብዘይዝዀነ
ይኹን ጥዕናኣውን ኣካላውን
ጉድኣት ክጻወሮ ይኽእል ማለት’ዩ።
ስለ’ዚ ደረት-ተጻዋርነት ኣካላት ሰብ
ንባዚቃዊ ብከላ፡ 0.5 ማይክሮግራም
እዩ። ይኹን’ምበር፡ ኣምር ደረት
ተጻዋርነት ንዓረራዊ ብከላ
ኣይውክልን እዩ። ኣብ ዓረራዊ ብከላ
ፍርቂ ሚሊግራም ዓቐን ንሓደ ሰብ
ቀታሊ ክኸውን ከሎ፡ ንኻልእ ሰብ ግን
ጎዳኢ ጥራይ ክኸውን ይኽእል። ከም
ውጽኢቱ፡ ዓረራዊ ብከላ ብዘይ ዝዀነ
ርኡይ ምልክት ጥዕናኣዊ ጉድኣት
ከውርደልና ይኽእል። ነዚ ንምፍላጥ
ድማ፡ መርመራ ደም እቲ እንኮ፡
ዓረራዊ ብከላ ዘነጽር መስርሕ እዩ።

ጠንቂ ዓረራዊ ብከላ፡ ሰባት ብዓረር
ዝተበከለ ኣየር ምስ ዘስተንፍሱ
ወይ’ውን ብዓረር ዝተበከለ ማይን
መግብን ምስ ዝውሕጡ ዝመጽእ’ዩ።
ምንጪን ጠንቅን ዓረራዊ ብከላ ምፍላጥ
ማለት፡ ዓረራዊ ብከላ ናይ ምውጋድ
ተኽእሎ ምዕባይ ማለት’ዩ። ምንጪ
ዓረር ዝዀኑ ጥረ ነገራትን ኣከባብን
ቀንዲ ጠንቂ ዓረራዊ ብከላ እዮም።
ዘይግቡእ ኣወጋግና ኤለክትሮኒካዊ
ጐሓፍ፡ ኢንዱስትርያዊ ጐሓፍ፡
ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ባትሪ

ገለ ካብቶም ቀንዲ ምንጪ ዓረር
እዮም። ብሓፈሻ እቶም መሰረታውያን

ጠንቂ ዓረራዊ ብከላ፡ ዓረር ሓዘል
ዝዀኑ ጥረ ነገራትን ኣከባብን እዮም።
እቶም ቀንዲ ጠንቅታት ዓረራዊ ብከላ
ነዞም ዝስዕቡ የጠቓልሉ።

ዓረር ዘለዎ ሕብሪ/ቀለም፡- እዚ ዓይነት
ሕብሪ ኣብ ንጥቀመሉ ግዜ፡ ነቒጹ
ኣብ ዝረግፈሉ ግዜ ብምስትንፋስን
ናብ ንሰትዮ ማይ ብምጽንባርን
ዓረራዊ ብከላ ከስዕብ ይኽእል። እቲ
ዝበኣሰ ሳዕቤን ናይ ዓረር ዘለዎ ሕብሪ
ግን፡ ኣብ ራህዲ ዘለዎ ኣከባቢ ምስ
ንጥቀመሉ’ዩ። ምኽንያቱ፡ ኣብ ራህዲ
ዘለዎ ኣከባቢ ዝስስኑ ታህዋስያን ከም
ዕስን ፋንገስን፡ ነፍሶም ብዓረር ካብ
ምምራዝ ከድሕኑ ክብሉ፡ ናብ ኣየር
ይተፍእዎ’ሞ ኣብ ግዜ ምስትንፋስ
ክንምረዝ ንኽእል። እዚ ክስተት ኣብ
ኣህጉር ኤሽያ ንብዙሓት ቈልዑ ኣብ
ግዜ ድቃሶም ዝቐዝፈ’ዩ።

ትሕዝቶ ዓረር ዘለዎም ትቦታት
ማይ፡ ኣብ ንሰትዮ ማይ ዓረራዊ
ብከላ ማይ የስዕቡ እዮም። ኣብ
ንጥፈታት ዕደና፡ ዝፍጠር ደሮና፡
ኤለክትሮኒካዊ ንብረት፡ ባተሪ መኪና
ወይ ባተሪ ጸሓያዊ ጸዓት፡ ብግቡእ
ምስ ዘይውገን’ውን ዓረራዊ ብከላ
ኣየር፡ ማይን ሓመድን ብምስዓብ ኣብ

ግዜ ምስትንፋስን ምምጋብን ክብክለና
ይኽእል። ባህላዊ መመላኽዒ፡ ከም
ኩሕሊን ካልኦትን’ውን ዓረራዊ ብከላ
የኸትሉ እዮም።

ዝተበከለ መግቢ፡ ዓረር ሓዘል
መዐሸጊ መግብን መዳለዊ መግብን፡
ካብ ትካላት ዝምንጩ ዓረርን ኣብ
ግዜ ምፍራይን ምህርቲ ምሕፋስን ገለ
ካብቶም ኣብ መግቢ ዓረራዊ ብከላ
ዘኸትሉ ምንጭታት እዮም።

ሳዕቤናት ዓረራዊ ብከላ፡ ብመንጽር
ጾታን ዕድመን ዝተፈላለዩ እዮም።
ይኹን’ምበር ኣብ ኩሉ ደረጃ
ዕድመን ጾታን ዝርከቡ ዜጋታት፡
ነቶም ክልተ ጽሕፍቶ ዓረራዊ ብከላ
ዝተቓልዑ እዮም። ንሳቶም ድማ፡
ነባሪ ጥዕናኣዊ ጉድኣትን፡ ግዝያዊ
ጥዕናኣዊ ጉድኣትን የጠቓልሉ።
ሳዕቤናት ዓረራዊ ብከላ ምፍላጥ
ማለት፡ ህላወ ዓረራዊ ብከላ ምፍላጥ
ማለት’ዩ። ስለዝኾነ፡ ሳዕቤናት ዓረራዊ
ብከላ ብመንጽር ደረጃ ዕድመን
ጾታን ፈላሊኻ ምርኣይ ኣገዳሲ እዩ።

ኣብ ህጻናት፡ ሳዕቤናት ዓረራዊ ብከላ
ዝበኣሱን ዝበዝሑን እዮም። ናይ
ሓንጎል ማህሰይትን ዝሕቱል ምዕባለ
ሓንጎልን እቲ ዝበኣሰ ሳዕቤን’ዩ።
ብመንጽሩ፡ እቶም ንሓደ ህጻን
ከባቢኡ ኣብ ምርዳእን ትምህርቲ
ናይ ምክትታል ዓቕሙ ዘገድሱ
ቅሻረታት ከም ብልሂ፡ ዝኽረት፡
ኣድህቦን ምስማዕን ይጎድሉ። ካብዚ
ሓሊፉ’ውን ዝሕቱል ኣካላዊ ምዕባለን
ዕብየትን፡ ናይ ኩሊትን ደምን ጸገማት
የስዕበሎም። ብመሰረት ናይ 2020

ጸብጻባት ዩኒሰፍ (UNICEF)፡ ብደረጃ
ዓለም ኣስታት ሸሞንተ ሚእቲ
ሚልዮን ቈልዑ፡ ኣብ ክሊ ዕድመ
0-19 ዓመት ዝርከቡ፡ ኣብ ሓንቲ
ንጣብ ደም ናይ 5 ማይክሮግራም
ዓረር ተረኺቡ። እዚ ማለት ሓደ ካብ
ሰለስተ ቈልዑ፡ ኣብ 5 ሊትሮ ደም፡
ርብዒ ኪሎግራም ዓረር ተረኺብዎ
ማለት’ዩ። ኣብዚ ጸብጻብ ዓረራዊ
ብከላ ህጻናት፡ ተርታ ሒዘን ዝርከባ
17 ሃገራት እየን። ህንዲ ኣስታት
193 ሚልዮን ግዳይ ዓረራዊ ብከላ
ዝዀኑ ህጻናት ሒዛ ኣብ ቀዳማይ
ደረጃ ትርከብ። ኣስታት 7.5 ሚልዮን
ግዳይ ዓረራዊ ብከላ ዝዀኑ ህጻናት

ሒዛ ድማ ኢትዮጵያ ኣብ 17 ተርታ
ትርከብ።

ኣብ ሓደ እኹል ሰብ፡ ሳዕቤናት
ዓረራዊ ብከላ ዝያዳ ምስ ኣካላዊ
ጥዕና ዝተሓሓዝ’ዩ። ልዑል ጸቕጢ
ደም፡ ሕማም ኩሊት፡ ድኻም ልቢ፡
መኻንነትን ናይ ወሊድ ጸገምን ገለ
ካብቶም ዝበኣሱ ጥዕናኣዊ ጉድኣት
እዮም። ይኹን’ምበር፡ ኣብ መትኒ
ብዝወርዶም ጸገም’ውን፡ ድኹም
ኣቓልቦ፡ ሕማም ረሲዕን መንድዓትን
የስዕብ’ዩ።

ኣብ ነፍሰ-ጾራት፡ ሳዕቤናት ዓረራዊ
ብከላ ምስ’ቲ ኣብ ናጽላ ዘውርዶ
ጉድኣት ዝተሓሓዝ እዩ። ምኽንያቱ፡
ዓረር መዳሕንቲ ሓሊፉ ናብ ናይ
ናጽላታት ደም ናይ ምጽንባር ባህሪ
ስለዘለዎ። ከም ውጽኢቱ፡ ናይ ምንጻልን
ጥንስን ሞት ናጽላታትን’ውን የስዕብ።
ናጽላታት እንተ ተወልዱ’ውን ትሕቲ
ሚዛን ይዀኑን፡ ኣብ ዘይግዜኦም
ይውለዱን። እቲ ኩሉ ኣብ ህጻናት
ዝርአ ሳዕቤናት ዓረራዊ ብከላ ድማ
ኣብ ግዜ ዕብየቶም ይርአ።
ጾታን ዕድመን ብዘየየገድስ፡ ሓደ
ሰብ ንኣዝዩ ልዑል ዓቐን ዓረር
ምስ ዝቃላዕ ግን፡ ምንፍርፋርን
ዕግርግርን ብምርኣይ ክሳብ ቅጽበታዊ
ሞት ከብጽሕ ይኽእል። ካብ ሞት
እንተደሓነ’ውን ነባሪ ናይ ሓንጎል
ማህሰይቲ ይወርዶ።

ይኹን’ምበር ዓረራዊ ብከላ ብቐሊሉ
ክንከላኸሎ ንኽእል ዓይነት ብከላ’ዩ።
እዞም ሜላታት ምግታእ ዓረራዊ
ብከላ፡ ብውልቅን ትካልን ዝካየዱ
ሜላታት እዮም። እቶም ብትካል/
ብኮም ክግበሩ ዝግበኦም ሜላታት
ምውጋድ ዓረራዊ ብከላ፡ ውሑስ
ኣወጋግና ኤለክትሮኒካዊ ኣቕሑን
ባተርን፡ ጽሬት ኣከባቢ፡ ደረጃ
ብቕዓት ትካላት ምርግጋጽ፡ ድሕነት
ኣከባቢ ምሕላው፡ ንቕሓት ህዝቢ
ምዕባይን እዮም። እቲ ዝለዓለ ትካላት
ክኽተልኦ ዘለወን ሜላ ግን፡ ዓረር ኣብ
ምንጩ ከሎ፡ ቅድሚ ናብ ኮም ዝርከቦ
ቦታ ወይ ኣከባቢ ምዝርግሑ ብግቡእ
ምውጋን’ዩ።

ምክልኻል ካብ ፍወሳ ይበልጽ።
ስለ’ዚ፡ ብዝተኻእለ መጠን ውልቀሰባት፡
ዓረር ሓዘል ጥረነገር ከወግዱ
ይግባእ። እዚ እንተዘይተኻኢሉ
ግን ኣእዳውካ ብግቡእ ምሕጻብ፡
ማስኬራን በጃ ኢድን ምጥቃም፡
እኹል ርውሓት ምቕራብ፡ እቶም
መሰረታውያን ብውልቂ ክካየዱ
ዘለዎም ንጥፈታት እዮም። ምስ
ኤለክትሮኒካዊ መሳርሒታትን ግሮሶን
ካልእን ዝርከቦ ከባቢ ንዝሰርሑ፡ ኣብ
ናይ ዕደና ቦታታት ዝሰርሑ ሰባት
ኣእዳውካ ብግቡእ ምሕጻብ፡ ጓንትን
ማስኬራን ምጥቃም እቲ መሰረታዊ
ፍታሕ እዩ። ጽሬት እቲ ዝበለጸ
መከላኸሊ ሕማም’ዩ። መግቢ ቅድሚ
ምድላዉ ብግቡእ ምሕጻብ ኣብ
ምውጋድ ዓረራዊ ብከላ ወሳኒ ተራ
ኣለዎ። ጽሬት እቲ ዝበለጸ መመላኽዒ
ስለዝኾነ’ውን፡ መመላኽዒ ጥረ-ነገር
ካብ ምጥቃም ምቑጣብ ዝበለጸ ሜላ
ኣብ ምውጋድ ዓረራዊ ብከላ እዩ።

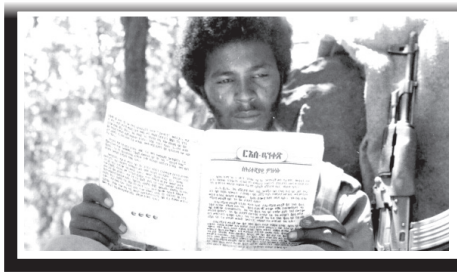

ሓዳስ ኤርትራ መበል 36 ዓመት ቁ.60 8 ሕዳር 2026 - ገጽ 5

ካብ ታሪኽ ሰውራና
መሓመድ እድሪስ

ሌላ ምስ ደጀንን ክፍልታትን ህዝባዊ ግንባር

መበል 14 ክፋል

6. ክፍሊ ዝምድናታት ወጻኢ

ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ኣብ
እዋን ብረታዊ ቃልሲ፡ ነቲ ዘካይዶ ዝነበረ
ፍትሓዊ ቃልሲ ንዓለም ንምፍላጥን ካብ
ዝተፈላለያ መንግስታትን ውድባትን
ሓገዝ ንምርካብን ነቲ ኣብ ዝተፈላለየ
ሃገራት ብሰንኪ መግዛእቲ ፋሕ ዝበለ
ህዝቢ ኤርትራ ዝውድበሉ ጨናፍርን
ኣብያተ ጽሕፈታትን ብምኽፋት፡
ዳርጋ ኣብ መላእ ዓለም ዝነበረ ህዝቢ
ኤርትራ ተወዲቡ ንሰውራኡን ህዝቡን
ብንዋታውን ገንዛባውን ክሕግዝ፡ ጽዒሩ
እዩ።

ከም መርኣያ ናይቲ ኣብ መላእ ዓለም
ዝግበር ዝነበረ ውዳበታት ድማ፡ ህዝብና
በቲ ከም ማእከል ስሕበት ናይ ኩሉ
ውዳበታትን ንጥፈታትን ዝነበረ ቤት
ጽሕፈታት ዝምድናታት ወጻኢ ዝወሃቦ
ዝነበረ መደባትን መምርሒታትን
ተመርኲሱ፡ ኣብ ዝሃለወ ይሃሉ ኣንጻር
ባዕዳዊ መግዛእቲ ሰላማዊ ሰልፍታት
እናወደበ፡ ኩሉ ድሕሪ ሃገር ብምባል
ካብቲ ኣብ ትሕቲ ባዕዳውያን ሃገራት
ኰይኑ ዘጠራቕሞ ዝነበረ ገንዘብ
ናብ ሜዳ እናሰደደ ዓቕሚ ሰውራኡ
ክድርዕን ከጎልብትን ክኢሉ እዩ። ነዚ
ሎሚ ኣብ መላእ ዓለም ዝካየድ ዘሎ
ተሳትፎ ሓፋሽ ህዝቢ ንሃገራዊ ጕዳዩ፡
ሽዑ ዝጀመረ’ዩ። ሽዑ እዋን ኣባላት
መሪሕነት ህዝባዊ ግንባር በብእዋኑ ናብ
ወጻኢ ብምኻድ ንህዝብና ብዛዕባ ህሉው

ኵነታት ዝምልከት ሰሚናራትን ሰላማዊ
ሰልፍታትን የካይድ ነበረ። እዚ ድማ፡
ውጽኢት ናይቲ ብኽፍሊ ዝምድናታት
ወጻኢ ዝካየድ ዝነበረ ጻዕሪ እዩ።

ክንዲ ዝዀነ ምስ ክፍሊ ዝምድናታት
ወጻኢ ተራኡን ኣቃውማኡን፡ ቤት
ጽሕፈታቱን እንታይ ይመስል ከም
ዝነበረ ምርኣይ ኣገዳሲ’ዩ።
እወ፡ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ንናጽነት፡
ኣካል ፖለቲካዊ ጕዳያት ዓለም
ክሳብ ዝዀነ፡ ህዝባዊ ግንባር፡ ማዕረ-
ማዕረ’ቲ ዘካይዶ ዝነበረ ፖለቲካውን

ንፍትሓዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ዝድግፍ ሰላማዊ ሰልፊ ኣብ ኢጣልያ

ኣባል ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈትን ሓላፊ ክፍሊ ህዝባዊ
ምምሕዳርን ተጋዳላይ ስብሓት ኤፍሬም ኣብ ወጻኢ
ንህዝቢ ሰሚናር እናካየደ

ውዳበታት ተመሃሮን መንእሰያትን ኤርትራ

ኣብ ሱዳን ዝካየድ ዝነበረ ኣኼባታት ህዝቢ

ኣብ ዝሓለፈ ሕታማት ካብቶም 11 ክፍልታት ህዝባዊ ግንባር፡ 5 ክፍልታት ማለት ክፍሊ ህዝባዊ ምምሕዳር፡ ክፍሊ ቍጠባ፡ ክፍሊ ሓለዋ ጥዕና፡ ክፍሊ ሃገራዊ መርሓ፡ ክፍሊ ማሕበራዊ ጕዳያት ርኢና ነይርና። ኣብዚ ናይ ሎሚ ሕታምና ድማ፡ ክፍሊ ዝምድናታት ወጻኢ ክንርኢ ኢና።

ወተሃደራውን ቃልሲ፡ ጕዳይ ህዝቢ
ኤርትራን ምዕባለታት ሰውራኡን፡ ምስ
ዓለም ንምፍላጥ፡ ፖለቲካውን ካልእን
ደገፋት ንምርካብ፡ ኣዕሩኽ ንምጥራይ፡
ኣብ መዳይ ዲፕሎማሲ’ውን፡ ብዙሕ
ጻዕርታት የካይድ ነይሩ እዩ።

ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካን
ሕብረት ሶቬትን ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ
ኣብ ምትሕልላኽ፡ ታሪኻዊ በደል ከም
ዝፈጸማ ርዱእ ኰይኑ፡ ህዝባዊ ግንባር
ኣብ ፍትሓዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ
ዝነበረን መርገጺ ክቕይራ ደጋጊሙ

ጻውዒቱ ካብ ምቕራብ ኣይተቖጠበን።
ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራትን ካልኦት
ዞባውን ኣህጕራውን ውድባትን
ምንቅስቓሳትን እውን መዘክራት፡
ጥርዓናትን ጻውዒታትን ካብ ምቕራብ

ኣየዕረፈን። ምስ ዝተፈላለያ ሃገራት
ክልተኣዊ ዝምድናታት ንምምዕባል’ውን
ይጽዕር ነይሩ።
ብሰንኪ ኲናትን ደርቅን ህዝቢ

ኤርትራ ዘጋጥሞ ዝነበረ ሰባዊ
ቅልውላው፡ ኣቓልቦ ማሕበረሰብ
ዓለም ንኽረክብ ዘካይዶ ዝነበረ ጻዕሪ፡
ካብቲ ደሓን ፍረ ዝተረኽቦ ንጥፈታት
እዩ። ጕዳይ ኤርትራ ሰላማዊ ፍታሕ
ክረኽበሉ ዝጽውዕ ድምጽታት ካብ ግዜ
ናብ ግዜ እናሰፍሐ ክኸይድ ምኽኣሉ
ናይ ዘይመንግስታውያን ውድባት፡
ማሕበራት ረድኤት ናይ ኤርትራ ናይ
ደገፍ ሽማግለታት፡ ጋዜጠኛታት፡ ወከልቲ
ሰልፍታትን መንግስታትን ተደናገጽቲ
ውልቀ ሰባት፡ ወዘተ ፖለቲካዊ ደገፍ
ክረክብ ምብቅዑ፡ ውጽኢት ናይቲ
ዝካየድ ዝነበረ ዲፕሎማስያዊ ስራሕ
እዩ ነይሩ።

ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ናይዚ
ክፍሊ’ዚ መጀመርታ ኣብ በይሩት፡
ጸኒሑ ኣብ ፓሪስ እዩ ነይሩ። ድሕሪ

1987 ግን ቤት ጽሕፈቱ
ኣብ ሜዳ ከም ዝኸውን
ተገብረ። ኣብ ከተማታት
ሱዳን ከምኡ’ውን፡ ኣብ
ማእከላይ ምብራቕ
ኣብ ግብጺ፡ ሊብያ፡
ኣልጀርያ፡ ሊባኖስ፡ ሶርያ፡
ዒራቕ፡ ስዑዲ፡ ኢማራት፡
ኩወይት፡ …. ኣብ
ኤውሮጳ ኣብ ኢጣልያ፡
ፈረንሳ፡ ጀርመን፡ ሽወደን
ብሪጣንያ፡ ኣብ ሰሜን
ኣመሪካን ኣውስትራልያን
ከኣ፡ ወከልቲ ኣብያተ
ጽሕፈት ከፊቱ ይነጥፍ
ነይሩ። ናይ ሳተላይት መራኸቢታት
ገና ኣብ ብዙሕ ከባቢታት ዓለም
ከይተዘርገሐ እንከሎ፡ ኣብ 1987 ኣብ
ሜዳ ተኣታትዩ ምስ ወጸ ንምርኻብ

የገልግል ከም ዝነበረ ድማ፡ ከይተጠቕሰ
ክሕለፍ ዘይግበኦ እዩ።
ብዘይካ’ዚ ህዝባዊ ግንባር፡ ምስ
ዝተፈላለዩ ኣንጻር ስርዓት ደርግ
ዝቃለሱ ዝነበሩ ተቓወምቲ ውድባት
ኢትዮጵያ፡ ኣብ ንጹር ኣረኣእያ
ዝተመርኰሰ፡ ንሓዋሩ ኣብ ዞባና
ሰላምን ምትሕግጋዝን ዝሰፈኖ ሃዋህው
ንምፍጣር ዝዕላማኡ፡ ዕዉት ናይ
ምትሕግጋዝ ዝምድና ክፈጥር በቒዑ
እዩ። ካብዚ ብዘይፍለ፡ ምስ ህዝብን
መንግስታትን ሱዳን’ውን፡ ሃናጺን
ንሓዋሩ ሰላም ናይ ዞባ ዝሕግዝን
ዝምድናታት ንምምዕባል ውጽኢታዊ
ስራሕ ኣካዪዱ እዩ። ብሓፈሻኡ፡
ኣብ ቀርኒ-ኣፍሪቃ ዝነበረ ኵነታት
ንምፍታሕ ምስ ብዙሓት ሃገራት ናይዚ
ዞባ፡ ዝምድናታት ንምዕባይ ሰሪሑ
እዩ። ኣብ ማእከላይ ምብራቕ’ውን፡
ብተመሳሳሊ።

ስእሊ፡ ጨ/ስእሊ ሚ/ዜና

ካብ ሰነዳት ስእልታት ሰውራ

ብጻያዊ ሓልዮት

እዞም ኣብ ስእሊ እንርእዮም ዘሎና ሰለስተ ተጋደልቲ፡ ሓሓንቲ ኢዶም ዝተሃርሙ’ዮም። እንተዀነ እቲ ብጻያዊ ሓልዮቶም ዝያዳ ኣብቲ ናይ ጸገሞም እዋን ይጎልሕ። እቶም ክልተ ነቲ ሳልሳዮም በተን ጥዑያት ኣእዳዎም ገይሮም እናተሓጋገዙ፡ ነቲ ሳልሳይ ብጻዮም ጸጒሩ ይሓጽቡን ብመመሸጥ ገይሮም፡ ኣብ ጸጒሩ ዘሎ ቁማልን ጭብን የልግስሉ ኣለዉ።

እዚ ድማ እዩ እቲ ብጻያዊ ሓልዮት ተጋደልቲ ኣብ ግዜ ገድሊ። ስለ ከምዚ ገይርና ብጾትና ዝሓብሓብና ኢና ዝተዓወትና። ሓንቲ ስእሊ ክንዲ ሽሕ ቃላት ስለ ዝበሃል ድማ፡ እታ ስእሊ ልዕሊ እዘን ተገሊጸን ዘለዋ 80 ቃላት ክትገልጸልና ትኽእል እያ።

ካብ ሕቶታት ታሪኽ ሰውራና

1. ተሓኤ መሬት ኤርትራ ልዕሊ ሓደ ውድብ ክጸውር ኣይክእልን’ዩ ዝበለትሉ ጉባኤ መዓስ ነይሩ፧
ሀ/ 1971 ለ/1972 ሐ/ 1973

2. ራብዓይ ወራር ዝጀመረሉ ወርሒ መዓስ ነይሩ፧
ሀ/መጋቢት 1979 ለ/ሚያዝያ 1979 ሐ/ግንቦት 1979

3. ተሓኤ ካብ ግንባር ሰሜናዊ ምብራቕ ሳሕል ዘንሰሓቡላ ዓመት ጥቐስ፧ ሀ/1979 ለ/1980 ሐ/1981

4. ቀዳማይ ሓርነት ኣፍዓበት መዓስ ነይሩ፧
ሀ/ 6 ሚያዝያ 1977 ለ/6 ግንቦት 1977 ሐ/6ሓምለ 1977

5. ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ብፈደረሽን ዝተቘረነትላ ዕለትን ዓመትን፧
ሀ/ 11 መስከረም 1952 ለ/ 12 መስከረም 1952 ሐ/ 13 መስከረም 1952

6. ህ.ግ.ሓ.ኤ. ናብ ህግደፍ ዝተቐየረሉ ጕባኤ መበል ክንደይ’ዩ፧
ሀ/ 1ይ ጉባኤ ለ/ 2ይ ጉባኤ ሐ/ 3ይ ጉባኤ

ሓዳስ ኤርትራ መበል 36 ዓመት ቁ.60 8 ሕዳር 2026 - ገጽ 6

ምልክታ ምልክታ

ናጽነት ደስበለ -ሓበን ገብረኣምላኽ- ሳምራዊት መለስ

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ዓዲ ጓዕዳድ

ወ/ሮ ሜላት መኮነን ኣረፋይነ ምባል
ተሪፉ፡ ሜላት መኮነን ኣለና ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት ዝቃወም
እንተሎ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

ቀይሕ ባሕርና ምሕረትኣብ ክብሮም
ምባል ተሪፉ፡ ባሕርና ምሕረትኣብ
ክብሮም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ
ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/11/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ፍረወይኒ ወልዱ ምባል ተሪፉ
ሳምራዊት ወልዱ ተባሂሉ ይተኣረመለይ
ስለ ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/12/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሙቐት ሙሴ ዓንደ ምባል ተሪፉ፡
ሙቐት ሙሴ ዓንደማርያም ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት ዝቃወም
እንተሎ፡ ን09/12/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ ጻዕዳ
ክርስትያን

ናትናኤል ዮናስ ገብረኣዳም፡ በዓልቲ
ቤተይ ሳምራዊት ተኽለኣብ ኣስገዶም
ስለ ዝዓረፈት ንዓይ ናይ መጻምዲ
መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 1 ወድና ከኣ
ወራሲ ምዃኑ ይረጋገጸሉ፡ ስለ ዝበለ
ዝቃወም እንተሎ፡ ን03/12/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
መንደፈራ

ወ/ሮ መቐረት ሰለሙን ኣረፋይነ
ምባል ተሪፉ፡ ኣብርሀት ስለሙን
ኣረፋይነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ
ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡ ን24/11/26
ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋባእያ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ ዓዲ
ቐይሕ

ከሳሲ ወ/ሮ ለምለም ገብረኪዳን
ዑቕባይ፡ ተኸሳሲ ኣቶ ምሉእብርሃን
ጠዓመ ገዝሀይ ናይ ሓዳር ክሲ
ተመስሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ብኣካል ወይ
ብሕጋዊ ወኪል ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ። እንተዘይቀሪብካ ጉዳይካ ኣብ
ዘየለኻሉ ክረኣ ምዃኑ ንሕብር።

ወ/ሮ መብርሂት በርሀ ተድላ፡ በዓል
ቤተይ በርሀ ገብሩ ደሱ ስለ ዝዓረፈ
ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ
ንብረቱ ንዓይ ናይ መጻምዲ መስለይ
ይተሓለወለይ፡ 5 ደቁ ከኣ ወረስቲ
ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት
ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/11/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ ሰገነይቲ

ቅሳነት ወልደገብርኤል ምሕረትኣብ

ኣቦ ደቀይ መርሃዊ ስዩም ኣብረሃም ስለ
ዝዓረፈ፡ 4+ ደቁ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎም ስለ ዝበለት ዝቃወም
እንተሎ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
መቐርካ

ርግበ ሰረቐ ገብረገርግሽ ምባል
ተሪፉ፡ ፍዮሪ ሰረቐ ገብረገርግሽ ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት ዝቃወም
እንተሎ፡ ን30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

ፍስሃየ ገብረስላሴ ባህታ፡ ኣደይ
ምሕረት ህብዝትዝጊ ራእሲ ምባል ተሪፉ፡
ምሕረት ህብትዝጊ ገብረእግዝብሄር
ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፡
ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/11/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ለምለም ምላሽ ዑቕባሚካኤል ምባል
ተሪፉ፡ ለምለም ምላሽ ሃብተጼን ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት ዝቃወም
እንተሎ፡ ን30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ሓል-ሓል

ፋጥና ኢብራሂም ዑመር ምባል
ተሪፉ፡ ፋጥና ኢብራሂም ጅምዕ ዑመር
ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት
ዝቃወም እንተሎ፡ ን09/12/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ጾሮና

ሳባ ኣብርሃ ዘርእዝጊ ተኸሳሲ
ኣቶ ተስፉ ጠዓመ ናይ ሓዳር ክሲ
ተመስሪቱልካ ስለ ዘሎ ብኣካል ወይ
ብሕጋዊ ወኪል ን08/12/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ኣፍዓበት

እድሪስ ሓምድ ስዒድ ምባል ተሪፉ፡
እድሪስ ሓምድሲዒድ መዲን ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ጊንዳዕ

ሳልሕ ጀጅ መሐምድ ምባል
ተሪፉ፡ ሳልሕ ሐጂ መሐምድ ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ዒላበርዕድ

ወ/ሮ ኣመተጽዮን ኣብርሃ ደባስ፡
በዓል ቤተይ ገብረሂወት ኣብርሃም

ን3ይ ግዜ ዝወጸ ምልክታ ጨረታ

ቀረብ መግቢ ጉፍሮ በርበረ ንኣሕዳሪት ቤት ትምህርቲ ስነ-ኪነት ማይ-ሓባር ኣርእስቲ ውዕል፦ ውዕል ዓመታዊ ቀረብ መግቢ

ኣገባብ ውዕል፦ ክፉት ጨረታ (ሃገራዊ)
ኣሕዳሪት ቤት ትምህርቲ ስነ-ኪነት ማይ-ሓብር ንዓመተ ትምህርቲ 2027 ዝውዕል ቀረብ ጉፍሮ በርበረ ከጫርት ስለ ዝደለየ ንሕጋውያን ኣቕረብቲ ይዕድም።
1. ኣሕዳሪት ቤት ትምህርቲ ስነ-ኪነት ማይ-ሓባር ንሕጋውያን ኣቕረብቲ ዋጋታት ቀረብ መግቢ (ጉፍሮ በርበረ) ብዕሹግ ደብዳበ ከቕርቡ ይዕድም።
2. ተጫረትቲ ንኹሎም ሕጋውያን ኣቕረብቲ ክፉት እዩ።
3. ተጫረትቲ ቅዳሕ ናይ ዓመተ 2026 ዝተሓደሰ ፍቓድ ዋኒን ናይ ዓመተ 2026 ክሊራንስን መንነትን የቕርቡ።
4. ተጫረትቲ ተወሳኺ ሓበሬታ ምስ ዝደልዩ ካብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ሚኒስትሪ ትምህርቲ ቁ.20 ጨንፈር ሓፈሻዊ ኣገልግሎትን ዕድግን ኣስመራ ቁጽሪ ቴሌ 200593/123749 መጫረቲ ሰነድን ሓበሬታን ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት ክረኽቡ ይኽእሉ።
5. ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ን10 መዓልታት ክፉት ኮይኑ ይጸንሕ። ደንጉዩ ዝቐረበ ጨረታ ክንጸግ እዩ። ተጫረትቲ ሕጋውያን ወከልትን ክሳተፍ ዝደሊ ሰብን፤ ስነ-ስርዓት ወይ ኣከፋፍታ ጨረታ ክዕዘቡ ዝመጹ ሰባትን ኣብ ዝተረኽቡሉ፤ ኣብ ኣዳራሽ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ሚኒስትሪ ትምህርቲ ኣስመራ ኣብ መበል ዓስራይ መዓልቲ ልክዕ ሰዓት 10፡00 ቅ/ቀ ጨረታ ይዕጾ ሰዓት 10፡00 ቅ/ቀ ድማ ብግልጺ ይኽፈት።

6. መክበሪ ቸረታ ናይ ግፍሮ በርበረ ናዩ Bid Security) (CPO)20,000.00 ናቕፋ ክስነ ኣለዎ።
7. ጨረታ መምርሒ ዕድግን ምምሕዳር ንብረት መንግስትን ብዝእዝዞ መሰረት ይካየድ።
8. ሚኒስትሪ ትምህርቲ ብምሉእ ወይ ብኸፊል ጨረታ ንምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ሚኒስትሪ ትምህርቲ
ጨ/ሓ/ኣ/ዕድግን
ቤት ትምህርቲ ስነ-ኪነት ማይ-ሓባር
ቴሌ. 200593/123749

ስለ ዝተሰውአ ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን
ዘይንቀሳቐስ ንብረቱ ንዓይ ናይ
መጻምዲ መስለይ ይተሓለወለይ፡
6 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምዃኖም
ይረጋገጸሎምይ ስለ ዝበለት ዝቃወም
እንተሎ፡ ን10/12/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ ከረን

ኣፍራሕ ሐምድ ማሕሙድ ምባል
ተሪፉ፡ ኣፍራሕ መሐምድ ማሕሙድ
ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት
ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/11/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሐምድ ዑመር ታጀዲን ምባል
ተሪፉ፡ ዑመር ታጀዲን ዓብደልረሱል
ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ
ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/11/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

መሓመድ ጅምዕ ማሕመድ ምባል
ተሪፉ፡ መሐመድጅምዕ ኢብራሂም
ማሕሙድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ
ስለ ዝበለ ዝቃወም እንተሎ፡ ን07/12/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣብርሃጼን ነታባይ ወልደዮውሃንስ፡
ስም ኣደይ ኢለን ሕድሩ ኣጋውሓ
ምባል ተሪፉ ተመርጻ ሃይለሚካኤል
ሓጅ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ
ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/11/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዛህራ መ/ድስዕድ መሐመድ፡ ስም
ኣደይ ስትና ማሕጀብ ሼከማሕመድ
ምባል ተሪፉ፡ ኣምና ማሕጀብ
ሼክማሕሙድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ
ስለ ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡
ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሱሌማን ሓማድ ጭሩም ምባል
ተሪፉ፡ ሱሌማን ኣሕመድ ሱሌማን
ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ
ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/11/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ መድሃኔ ተስፋይ ወ/ሚካኤል፡
በዓልቲ ቤተይ ዮርሳሌም የማነ
ገብረክርስቶስ ስለ ዝዓረፈት ንዓይ ናይ
መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ 6 ደቅና
ከኣ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም
ስለ ዝበለ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/11/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሚኪኤል ሐጅ አርቢድ፡ ምባል
ተሪፉ፡ ሚኪኤል ሐጂ አርበድ ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን07/12/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ባረንቱ

ት/ዕድመ ረምዚ ዓብደልሓምድ
ምባል ተሪፉ፡ ሱሌማን ዓብዱ ዓሊ
ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ

ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/12/26 ኣብ
ቤ/ፍ 2ይ መጋባኣያ ይቕረብ።
1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ሃይኮታ

ኣቶ ዑመር እድሪስ ኢብራሂም በዓልቲ
ቤተይ ተጋዳሊት ፋጥና መሐመድ
እድሪስ ዓሊ ስለ ዝተሰውኣት ንዓይ ናይ
መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ 3 ደቅና
ከኣ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸለይ ስለ
ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡ ን09/12/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ክራር መሐምድ ኑር ምባል ተሪፉ፡
ክራር መሐምድኑር ዑስማን ተባሂሉ
ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ ዝቃወም
እንተሎ፡ ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ
ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ጎልጅ

ወ/ሮ ጸጋ ኣብርሃም ሃብትዝጊ፡
ስም ኣደይ ትብርህ ተኽለሚካኤል
ተስፋማርያም ምባል ተሪፉ፡
ለተሃይማኖት ገብርክርስቶስ መሓሪ
ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት
ዝቃወም እንተሎ፡ ን27/11/26 ኣብ
ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ

ተሰነይ
ወ/ሮ ለቱ ፍስሃየ ተወልደ፡ ስም
ወላዲተይ ወ/ሮ ለተንኪኤል ኮረሪ
ተምቦሳ ምባል ተሪፉ ወይዘር ኮረሪ
ተምቦሳ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ
ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡ ን27/11/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት ፍርዲ
ዓሰብ

ሑሉ ሽፉ ኢጋሕለ ምባል ተሪፉ፡ ሓሎ
ሽፉ ኢጋሕለ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ
ዝበለ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/11/26
ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ምሕረት ኢሳቕ ብርሃነ፡ በዓል ቤተይ
ደሳለ ተኽለ ኣሸብር ስለ ዝዓረፈ ንዓይ
ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ 1
ወድና ከኣ ወራሲ ምዃኑ ይረጋገጸለይ
ስለ ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡
ን27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ብዓልቲ ቤቱ ሁዳ መሐመድ ዓሊ፡
በዓል ቤተይ ስለ ዝዓረፈ ዓዋደ መሓመድ
ሓይዳር ጓሉ 3 ጃብር መሓመድ
ሓይዳር ወዱ 4 ናስም መሐምድ ዓሊ
ወዱ 5 ሓይዳር መሓመድ ዓሊ ወዲ
6 ወ/ሮ ዓዋዳ ኣሕመድ ወላዲት ኣዲኡ
ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸለይ ስለ
ዝበለት ዝቃወም እንተሎ፡ ን30 መዓልቲ
ይቕረብ።

ሓዳስ ኤርትራ መበል 36 ዓመት ቁ.60 8 ሕዳር 2026 - ገጽ 7

ምልክታት ባሕሪ - መድሕን መርከብን ባሕረኛታትን ምስግና ተኽላይ (ዋርሳይ)
ሓይሊ ባሕሪ ጉጅለ ባህሊ ኣውካን

ኣብ ገማግም ባሕሪ ዝርከቡ
ንባሕረኛታት መሐበሪ ዝኾኑ ብዙሓት
ምልክታት ኣለዉ። እዞም ምልክታት
እዚኣቶም፡ ‘ህይወት ኣድሕን’
ተባሂሎም’ውን ክጥቀሱ ዝኽእሉ
እዮም። ‘ሴማፎሮ’ ባሕረኛታት
ብምዃኖም ድማ፡ ኣብ ዝግበሩ ባሕራዊ
ምንቅስቓሳት፡ ልዑል ኣገዳስነትን
ረብሓታትን ኣለዎም። ኣብ’ቲ ኤርትራ
እትውንኖ ገማግም ባሕሪ፡ ካብ 30
ዘይውሕዱ ምልክታት መሐበሪ
ባሕረኛታት ኣለዉ። እዞም ጸጋታት
ባሕርና ዝኾኑ ምልክታት እዚኣቶም፡
መነመን’ዮም፧ ኣበይ ቦታ ኸ ይርከቡ፧
ወዘተ ዝብል፡ ኣባል ሓይሊ ባሕሪ ዝኾነ
ጸሓፊ ናይ’ዚ ዓንቀጽ፡ ንክኢላታት ሕጊ
ሓይሊ ባሕሪ እናተወከሰ ካብ ራስ ቄሳር
ክሳብ ራስ ዱሜራ ዘድሊ መጽናዕትን
ምርምርን ብምክያድ ኣዳልዩ ሰዲዱልና
ኣሎ’ሞ፡ ንኣዳላዊኡ ስለ’ቲ ዝገብሮ
ጻዕሪን መጽናዕትን እናመስገንና፡ ነቲ
ጽሑፍ ነቕርበልኩም - ሰናይ ንባብ፦

መቓብር እምበረሚ

ብኣኻውሕ ዝተሃንጸ መቓብር
እምበረሚ፡ ጉልላት ወይ ቁባ ናሕሲ
ዘለዎ ኮይኑ፡ ኣብ ግዜ ጽሩይ ወይ ንጹር
ኩነታት ኣየር ብወገን ሰሜን ኣጸቢቑ
ንላዕሊ ዊጥ ኢሉ ይርአ። ካብ ርሑቕ
ዋላ’ውን ዝጎደለ ተረኣይነት ዘለዎ ኩነት
ክልለ ዝክኣል እዩ። ንባሕረኛታት ድማ
ንጉዕዞኦም ዘሳልጥ ሓጋዚ መሐበሪ
ኮይኑ የገልግል።

ምድርባይ መልሕቕ

ብሓፈሻኡ፡ ኣብ መላእ ሰሜናዊ
መትረብ፡ መራኽብ፡ መልሕቕ ደርብየን
ከዕርፋሉ ዝኽእላ ማያዊ ኣካል እዩ።
እዚ ማለት እቲ መራኽብ ዘዕርፋሉ
ቦታ ንወገን ምዕራብ ናይቲ መትረብ
ይርከብ። ኣብ መላእ ናይ’ቲ መትረብ
ዝተዘርግሐ ትሕቲ ማያዊ ገመዳት
ስለዘሎ፡ ኣብ’ዚ ማያት መልሕቕ ክድርቢ
ዝደሊ ባሕረኛ፡ ጥንቃቐ ክገብር ኣለዎ።
ኣብ መብዝሓትኡ ክፋላት ናይዚ ማይ
ካብ ደቡባዊ ምብራቕ ንዝነፍሱ ንፋሳት
ንምድሓን መዕቆቢ ወይ መኸወሊ
ዝብሃል የብሉን። እንተኾነ፡ ባይታ ናይ
ባሕሪ ብሓፈሻኡ መልሕቕ ቀጥ ኣቢሉ
ዝሕዝ ግሩም ቦታ እዩ። ክትብገስ ኣብ
ትደልየሉ ድማ፡ መልሕቕ ኣውጺእካ
ንኽትብገስ ኣዝዩ እዩ ዘተኣማምን።

ደሴት ሓራት

ካብ ደቡብን ምብራቕን ንዝነፍሱ
ንፋሳት ከውሊ ዝኸውን ቦታ ስለዘለዎ፡
መልሕቕ ንምድርባይ ዘኽእል ማያት
ኣለዎ። ብወገን ምዕራብ ዘሎ ናይ
ደቡባዊ ክፋል ደሴት ሓራት፡ መልሕቕ
ከደርቢ ዘኽእል እዩ። ኣስታት 21 ኪሎ
ሜትር (13 ማይልስ) ካብ ደሴት ሓራት
ንሰሜን ኣብ መስመር ምዕራብ ወሰናስን
ደሴት ሴል ባዲራ ዝርከብ ቦታ እዩ።
ናይዚ ቦታ ጽቡቕ ኣፍልጦ ዘለወን
ንኣሽቱ ጀላቡ መልሕቕ ክድርብያ
ይኽእላ። እዚ ማያት ካብ ንፋሳት
ሰሜን ብኸፊል ዝተሰተረ ኮይኑ፡ ክሳብ
14 ሜትሮ ዝኸውን ዕምቈት ኣለዎ።
ባይታኡ ድማ ሑጻን ጭቃን ዝመልአ
እዩ። ብተወሳኺ፡ ብወገን ደቡብ ደሴት
ሸኽ ኢል ዓቡ፡ መደርበዪ መልሕቕ
ይርከቦ።

ፈጣናት ጀላቡ

ኣይዘሎቶ ማዶት

ሰሜን ካብ ኣይዞላ ደሴት፡ ኣብ
መእተዊ ወሽመጥ ዙላ ባሕሪ ሰልዒት
ትርከብ ሑጻ ዝዓብለላ ንእሽቶ ደሴት
እያ። ኣይዘሎቶ ማዶት መሐበሪ
መራኽብ ዝኾነ ናይ መብራህቲ
ዓንዲ ትውንን። እዚ ናይ መብራህቲ
ዓንዲ ብዝተገጥመ ሓጻውን ዝተሰርሐ
ኮይኑ፡ ጻዕዳ ሕብሪ ምስ ጸሊም ሽራጥ
ዝተለኽየ ሕብሪ ኣለዎ። ቁመት ናይዚ
ዓንዲ 13 ሜትሮ እዩ። ኣብ ደቡባዊ
ምዕራብ ናይታ ደሴት ድማ ቈይሙ
ይርከብ።

ደሴት ኣሳርካ

እዚኣ፡ ብኽልተ ንኣሽቱ ደሴት
ዝቖመት እያ። እታ ብሰሜናዊ ምዕራብ
እትርከብ ንእሽቶ ደሴት፡ ብለጠቕ
ዝበሉ ኣጻድፍ ዝተኸበት ክትከውን
ከላ፡ እታ ብደቡባዊ ምብራቕ ትርከብ
ንእሽቶ ደሴት ድማ ሑጻዊ ዝምድራን
ብሓጸርቲ ቆጥቋጥ ዝተሸፈነትን እያ።
ንወገን ደቡባዊ ምብራቕ ክፋል ናይታ
ደሴት፡ 8 ኪሎ ሜትር (5 ማይልስ)
ዝኸውን ንውሓት ዘለዎ ከርከስ ባሕሪ
(reef) ተጋዲሙ ይርከብ። ደሴታት
ኣሳርካ መሐበሪ መራኽብ ዝኸውን
መብራህቲ ይውንና። ዓንዲ ናይቲ
መብራህቲ ብዝተገጣጠመ ሓጻውን
ዝተሰርሐ ኮይኑ፡ ጻዕዳን ጸሊምን ሽራጥ
ዝሕብሩ እዩ። ቁመቱ ድማ 8 ሜትሮ
ይበጽሕ። ኣብ ሰሜናዊ ምዕራብ ንእሽቶ
ደሴት ድማ ተተኺሉ ኣሎ።

ደሴት ሹማ

ደቡባዊ ምዕራብ ደሴት ሹማ ብከርከስ
ባሕሪ (reef) ዘፈርፈር ዝበለ ኮይኑ፡
ኣብ ጥቓ ደቡባዊ መትረብ ምጽዋዕ
ይርከብ። ደሴት ሹማ መሐበሪ መራኽብ
ዝኸውን መብራህቲ ኣለዎ። እቲ ዓንዲ
መብራህቲ 22 ሜትሮ ቁመት ኣለዎ።
ብኸቢብን ረጕድን ናይ ትቦ ሓጺን
ዝተሰርሐ እዩ። ኣብ ጥቓ ጫፍ ናይታ
ደሴት ድማ ተተኺሉ ይርአ።

ኣይዞሎቶ ዳህሊድ

እዚኣ፡ ኣብ ሰሜናዊ ምዕራብ መእተዊ
ናይ ማርሳ ሃዋኪል ትርከብ። ካብ
ኣይዞሎቶ ዳህሊድ ናብ ደሴት ሚዲር
ዘሎ መስመር ጉዕዞ ንሰሜናዊ ምብራቕ
ደሴት ዓጁዝ ሓሊፉ፡ ናብ ደቡባዊ
ምብራቕ ይቕጽል። ደሴት ዓጁዝ
ብዕሙር ኣግራብ ዝተዋሕጠት ብኮራል
ባሕሪ ዝቖመት እያ። ምስ ጽፍሒ ባሕሪ
ድማ ተመዓራርያ ትርአ። ብደቡባዊ
ሸነኻ ውሑዳት ናይ ኣጓዱ ገዛውቲ

ደው ኢለን ይረኣያ። እዛ ደሴት
ኣብ ገለ ገለ ቦታታት ብከርከስ ባሕሪ
ዘፈርፈር ዝበለት ኮይና፡ ካብ ነዊሕ ድማ
ይርአ።

ኣይዞሎቶ ላክሱ

እዚኣ፡ ንእሽቶ ደሴት ኮይና፡ ካብ
ደሴት ሃዋኪል 8 ኪሎ ሜትር (5
ማይልስ) ንሰሜን ርሒቓ ትርከብ።

ኣይዞሎቶ ደርጋማን ሰቒር

እዚኣ’ውን ንምዕራባዊ ወገን ኣብ
መእተዊ ናይ ሓደ ማርሳ ዝቖመት
ደሴት እያ። እዚ ማርሳ ብከርከስ
ባሕርን ደሴታትን ዝተዓግተ እዩ። ኣብ
መንጎ’ዘን ደሴታትን ሃዋኪልን ድማ
ይርከብ።

ሻብ ኣቡ ኣል ኮሱ

ናብ መርጀን ከርከስ ባሕሪ ዝጠለቐ
ሓደገኛ ደሴት መሰል ኣካል እዩ።
ምኽንያቱ ባሕሪ ምስ ዝመልእ ስለ
ዝሽፈን፡ ንባሕረኛታት ከጋጊ ይኽእል።
እዚ 4.8 ኪሎ ሜትር (3 ማይልስ)
ንውሓት ዘለዎ ኮይኑ፡ ጽቡቕ ጌሩ እዩ
ዝርአ። ምልኣት ባሕሪ ኣብ ዝጎደለሉ
እዋን ከኣ፡ ሰሜናዊ ክፋል ጫፉ ይነቅጽ።

ኡም ዒስ ሻሪን

እዚ መሐበሪ ንመራኽብ ዝኸውን
መብራህቲ ዘለዎ ደሴት እዩ።
ብዝገጣጠም ናይ ሓጻውን ግምቢ

(ታወር) ድማ መብራህቲ ዝስቀሎ
ብጻዕዳን ጸሊምን ሕብሪ ዝተለኽየ ዓንዲ
ኣብ ሰሜናዊ ምብራቕ ክፋል ናይታ
ደሴት ደው ኢሉ ይረአ። ቁመቱ ድማ
17 ሜትሮ እዩ።

ዓንዴባ የሚድር ዘርፍ ጨዓፍ

እዚ፡ ደቡባዊ ምብራቕ መእተዊ ናብ
ማርሳ ሃዋኪል እዩ። ነዚ መእተዊ ነጥቢ
ናይ ማርሳ ሃዋኪል ዘቖመ ሰሜናዊ
ምዕራብ፡ ብርኽ ዝበለ ቦታ ናይ ገማግም
ባሕሪ ኮይኑ፡ ክልተ ምስ ኣብ ራስ
ሓርቢ ዝርከቡ፡ ሓድሕድ ዝመሳሰሉ
ብዓል ማንታ ኩጀታት ደው ኢሎም
ይርከቡ።

ራስ ሓርቢ

እዚ፡ ካብ ርሑቕ ዝርአ ደሴት ዝመስል
ብዓል ማንታ ኩጀታት ዝሓዘለ ጉሉሕ
ምልክት እዩ። ነቲ ኩጀታት ተሰኪሙ
ዘሎ መሬት ኣዝዩ ለጠቕ ዝበለ ስለዝኾነ
እዩ ደሴት መሲሉ ዝርአ። እቶም ድሕሪ
ራስ ሓርቢ ዘለዉ ካልኦት ካብቲ ጎላጉል
ውጥም ኢሎም ዝወጹ ናይ ቮልካኖ
ኩጀታት ግን ክሳብ ክንድቲ ንመሐበሪ

ዝጠቅም ኣገዳስነት የብሎምን። ኣብ
መንጎ ራስ ሓርብን ራስ ጉማልን
ዳርጋ ምሉእ ብምሉእ ብከርከስ ባሕሪ

ዝመልአ 6.4 ኪሎ ሜትር (4 ማይልስ)
ንደቡባዊ ምብራቕ ሸነኽ መእተዊ
ናይ ማርሳ ተዘርጊሑ ይርከብ።

ሻብ መሓመድ

እዚ፡ ካብ ርሑቕ ዝርአ ከርከስ ባሕሪ
እዩ። 14 ሜትሮ ዝዓቐኑ ዕምቈት
ዘይብሉ መርጀን (coral) ድማ፡ ንወገን
ሰሜናዊ ምብራቕ ናይታ መትረብ
ካብ ደቡባዊ ምብራቕ ሻብ መሓመድ
ኣስታት 11.3 ኪሎ ሜትር (7 ማይልስ)
ተሰጢሑ ይርከብ።

ራስ ጉርማል

እዚ’ውን፡ ናይ መርጀን ባሕሪ ነቝጣ
ኮይኑ፡ ኣስታት 5 ሜትሮ ብራኸ
ዝውንን ናይ ደሴት መልክዕ ዝሓዘ
እዩ። ምስ ቀንዲ መሬት ወይ ገማግም
ብለጠቕ ዝበለ ክሳድ ዝተኣስረ ስለዝኾነ
ከኣ፡ ካብ ዝቐረበ ደሴት ኮነ ዝቐረበ
ገማግም ክትርእዮ ከለኻ፡ ደሴት እዩ
ዝመስል።

ሰሜናዊ ምብራቕ ደረብሳሳ ደሴት

እዚኣ፡ ካብ ራስ ኣንፈለ 1.6 ኪሎ

ሜትር (1 ማይልስ) ንሰሜን እትርከብ
ብቖጥቋጥ ዝተሸፈነት ንእሽቶ ደሴት
እያ። ደቡባዊ ምብራቕ ክፋላ ድማ፡
መእተዊ ናብ ማርሳ ኣንፊለ እዩ።
ምስኡ’ውን፡ ኣብ ደቡባዊ ምዕራብ
ናይዛ ደሴት፡ ሰለስተ ዝእግሩ ጻዕዳ
ስሉስ ኩርናዓዊ እተሰከመ፡ መብራህቲ
መሐበሪ መራኽብ ዝኾነ ናይ ላዕሊ
ምልክት ዘለዎ ዓንዲ ተተኺሉ ይርከብ።

ደሴት ደረብሳሳ
እዚኣ’ውን፡ ብሓጸርቲ ቆጥቋጥ
ዝተሸፈነት ንእሽቶ ደሴት ኮይና፡
ኣስታት 1.6 ኪሎ ሜትር (1 ማይልስ)
ሰሜን ካብ ራስ ኣንፊለ ርሒቓ፡ ኣብ
ደቡባዊ ምብራቕ ዘሎ መእተዊ
ናብ ማርሳ ኣንፊለ እትርከብ ነቝጣ
እያ። ፋና መሐበሪ መራኽብ’ውን
ኣለዋ። እዚ መብራህቲ እዚ፡ ኣብ
ሰለስተ ዝእግሩ፡ ኣብ ጫፉ ድማ
ስሉስ ኩርናዓዊ ምልክት ዘለዎ ዓንዲ
ተሰቒሉ ይርከብ። ብወገን ደቡባዊ
ምዕራብ ናይታ ደሴት’ውን ይርከብ።
ብተወሳኺ፡ ብደቡባዊ ምዕራብ ናይዛ
ደሴት ኣብ ዘሎ ነቝጣ፡ ኣስታት 8
ኪሎ ሜትር (5 ማይልስ) ዝተዘርግሐ
ዝነቐጸ መርጀናዊ ከርከስ ባሕሪ ኣሎ።

ራስ ዓንተራ

እዚ፡ ለጠቕ ዝበለ ነቝጣ መርጀን
ኮይኑ፡ ካብ ገማግም ባሕሪ ኮይንካ
እንክትጥምቶ፡ ደሴት መሲሉ ዝርአ
እዩ። ጢዖ፡ ኣብ’ዚ ነቝጣ’ዚ ተደኲና
ትርከብ። ኣብ’ዚ ጥቓ ገማግም’ዚ
ተተኺሉ ዝርአ መሐበሪ መብራህቲ፡
ካብ ኣስታት 12.9 ኪሎ ሜትር (8
ማይልስ) ዝርሕቀቱ ማእከል ባሕሪ ከም
ዝርአ ጸብጻባት ይሕብሩ። ናብ ደቡባዊ
ምዕራብ ወገን ናይ’ዚ ነቝጣ ቀሪቡ
ዝተሃንጸ ናይ መንደቕ ዘፈር ወደብ

(pier) እውን፡ ንሰሜናዊ ምዕራብ
ተዘርጊሑ ይርከብ።

ይቕጽል

መደብ ቴለቪዥን
(ሰንበት)

ሰዓት መደብ
09፡00 ሃገራዊ መዝሙር
09፡05 ኤሮቢክስ
09፡35 ፊዮሪና
10፡10 ፓኖራማ
10፡30 መደብ - ሚሳል
11፡00 መደብ ማእገር
13፡00 ዶክተራት ኣብ

ስትድዮ (ቀጥታ)
13፡40 ቀስተ ድሕነት
14፡00 መደብ ሞዛይክ
16፡30 እንዳ ዝማም
17፡05 ፍረ ጻዕሪ
17፡30 ፈንቅል
18፡05 መደብ ዋልታ
18፡35 መደብ ህርመት

20፡00 ዜና (ትግረ)
20፡13 እትመት

21፡00 ዜና (ትግርኛ)
21፡25 መደብ ቡያ

22፡00 ዜና (ዓረብ)
22፡10 ድራማ

22፡30 ዜና (እንግሊዝ)

(ሰኑይ)

ሰዓት መደብ
10፡15 ብሚኒስትሪ ትምህርቲ
ዝዳሎ ኣካዳማያዊ መደብ
11፡45 ደርፊ
12፡00 ሃገራዊ መዝሙር
12፡02 መደብ

12፡30 ዜና (ትግርኛ)
12፡50 ዜና ስፖርት
12፡55 ዕላል ጥበባት

13፡30 ዜና (ዓረብ)
13፡45 መደብ ደባይዋ
14፡55 መደብ ሚሳል
15፡30 ብሚኒስትሪ ትምህርቲ
ዝዳሎ ኣካዳማያዊ መደብ

17፡00 ዜና (ትግርኛ)
17፡15 ደርፊ

17፡30 ዜና (ዓረብ)
17፡45 ደረት ቃና
19፡00 መደብ ሳይዳ

20፡00 ዜና (ትግረ)
20፡15 ሰሙናዊ ፍጻሜታት
ስፖርት

21፡00 ዜና (ትግርኛ)
21፡25 ደሃይ ሕትመት

22፡00 ዜና (ዓረብ)
22፡10 መደብ ስስ

22፡30 ዜና (እንግሊዝ)

ሓዳስ ኤርትራ

ሎሚ
ፕሪመር ሊግ
ኢፕሲዊች - ቦርንማውዝ 5፡00 ድ.ቐ
ሳንደርላንድ - ቸልሲ 5፡00 ድ.ቐ
ብራይቶን - ብረንትፎርድ 5፡00 ድ.ቐ
ፓላስ - ሊቨርፑል 5፡00 ድ.ቐ
ማን.ዩናይትድ - ኣስቶን ቪላ 7፡30 ድ.ቐ
ላ ሊጋ
ኣትለቲኮ - ባርሴሎና 11፡00 ድ.ቐ

ተረኛ ፋርማሲ ጎደና ቁ.ስልኪ ጎደና ሰላም ቁ.ገዛ 47

ከባቢ ዩኒቨርሲቲ ጣቓ ባር ሊድያ
ጎደና ክሳድ ጉዋ 195 ከባቢ 2ይ ደረጃ ቤ/ት ይሳቕ ተወልደመድህን

122350
110750
08202877

ዕለት

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

ቤት መሸጣ መድሃኒት ሰላም
ፋርማሲ ኤደን
ፋርማሲ ገዛ ኸኒሻ

08/11/2026

መበል 36 ዓመት ቁ.60 8 ሕዳር 2026 - ገጽ 8

ስፖርት
ኣብርሃም ዮውሃንስ (ወዲ ዕቋር)

ኣሌክሳንደር ኢሳቕ፡ ኣብ ሜዳ ፓላስ ዘለዎ

ሕማቕ ታሪኽ ክልውጥ...
ኣሌክሳንደር ኢሳቕ፡ ዝሓለፈ መዓልታት
ሻውዐይቲ ኵዕሶ ምስ ሰኪዐት ድሕሪ ምርኻቡ፡
ሎሚ ናብ ሜዳ ክሪስታል ፓላስ ከምርሕ’ዩ።
ኣሌክሳንደር፡ ኣንጻር ክሪስታል ፓላስ ኣብ
ዘካየደን ሰለስተ ዳሕረወት ግጥማት ክልተ
ሸቶታት ኣመዝጊቡ’ዩ። ይዅን እምበር፡ ኣብ
ሜዳ ፓላስ - ስልሃርስት ፓርክ ልዕሊ ናይ
ካልኦት ክለባት፡ ንነዊሕ ግዜ ሸቶ ከየቝጸረሉ
ዝተጓዘሉ ሜዳ’ዩ። ሎሚ ሰንበት ከኣ፡ ነዚ ታሪኽ
ክቕይር ትጽቢት ይግበረሉ።
ብዛዕባ ሸቶ ናይ ምምዝጋብ ዓቕሚ
ኣሌክሳንደር ኢሳቕ፡ ብርእሰ ተኣማንነት ዝተዛረበ
ኣሰልጣኒኡ ኢራኦላ፡ “ኣሌክስ ዝለዓለ ኣመዝጋቢ
ሸቶዩ፡” ድሕሪ ምባል፡ “ኣብቲ ሸቶ ዝግበሉ
ስፍራ እንተ ኣቕሪብካ’ዮ ናብ ሸቶ ንምልዋጥ
ኣይሽገርን’ዩ፡” ክብል ገሊጽዎ።
ሊቨርፑል፡ ንኵለንትናዊ ብቕዓት
ኣሌክሳንደር ኢሳቕ ክትከስበሉ ትሰርሕ ከም ዘላ
ዝገለጸ ኢራኦላ፡ “ልክዕ ከም ኵሎም ተጻወትቲ

ኣብ ጸወታኡ ካልእ ነገር ክውስኽ ይኽእል’ዩ፡
” ኢሉ።
ሊቨርፑል፡ ኣብዚ ወቕቲ 67 ሚእታዊት ናይ
ዓወት መንገዲ ብምሓዝ፡ ሎሚ ናብ ሎንደን
ክተቕንዕ’ያ። መስመር ምክልኻላ ኣብ ሓለቓ
ጋንታኣ ቫን ዳይክ ብምቕማጥ፡ መስመር

ምጥቃዓ ንኣሌክሳንደር ኢሳቕ ሓላፍነት ሂባ፡
ንዓወት ክትሃድናያ።
ሎሚ ድማ፡ ነቲ ኣብ ሜዳ ስልሃርስት ፓርክ
ሸቶ ናይ ዘይምምዝጋብ ድርቀት ኣሌክሳንደር
ኢሳቕ፡ መኸተምታ ክትገብረሉ ብምልኡነት
ኣንቂዳ ኣላ።

ሞት ስዒማ ዝተመልሰት ማን.ዩናይትድ

ሎሚኸ ይሰልጣ ዶ ይኸውን፧

እታ ኣብ መሳልል ሰሌዳ ፕሪመር ሊግ መበል 17 ደረጃ ሒዛ ዘላ ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ሎሚ ኣብ ኦልድ ትራፎርድ ንኣስቶን ቪላ ክትገጥማ’ያ።
ዩናይትድ፡ እታ ኣብ ማእከላይ ሰሙን ኣብ ሻምፕዮንስ ሊግ ዝረኸበታ ዓወት ‘ኣብ ግብ ዝበለ ጸላም እትረአ ንእሽቶ ብርሃን’ ኰይናታ ኣላ። ኣብ ኦልድ ትራፎርድ ካብ 2ብ0 ምስ ሞት ዝተራኸበትላ ግጥም ተመሊሳ፡ 3ብ2 ዝተዓወተትላ ምሸት። ብኣንጻሩ ቪላ፡ ሰለስተ ዓወት ዝተሓረመን ዳሕረዎት ግጥም’ያ ሰኒዳ ዘላ። ኣብታ ክለብን ኣሰልጣኒኣን ዘሎ ሃዋህው ግን፡ ካብ ናይ ማንቸስተር ዩናይትድ ዝበለጽ’ዩ ዘሎ።
ወዲ 55 ዓመት ኡና ኢምረ ንካሪክ ክትክኦ’ዩ
ዝብል ወረታት ክናፈስ’ኳ እንተቐነየ፡ ምስ
ኣስቶን ቪላ ሓዲሽ ውዕል ንምእታው ተቓሪቡ
ይርከብ። ብቕድሚ ትማሊ ኣብ ዝገበሮ ጋዜጣዊ
መግለጺ፡ “ምስ ኣቦ መንበር ክለብና እወታዊ
ዝርርብ ኣካይድና፡ ስለዚ ብዛዕባ ዝመጽእ ሰሙን
ንዛረብ። ኵሉ ዝርርብና ብሓንሳብ ንቕጽለሉ
ዘሎ ተኽእሎ’ዩ ነይሩ፡” ኢሉ።
ቪላ፡ ሎሚ ዓመት ኣብ ትሕቲ መሪሕነቱ
ኣደናቒ ሸውዓት ናይ ዘይተሳዓርነት ግጥማት
ሰኒዳ’ላ - ዋላኳ ሰሉስ ምሸት ከቢድ ስዕረት እንተ
ኣአንገደት። ዩናይትድ ግን፡ ካብ ዞባ ምምላስ
ንምውጻእ ህርድግ ኣብ ምባል’ያ ትርከብ።
ኣስቶን ቪላ፡ ካብ ናይ ማንቸስተር ዩናይትድ
ኣብ ዝሓይሽ ኣቋውማ እኳ እንተላ፡ ኣብ ኦልድ
ትራፎርድ ግን ጽቡቕ ታሪኽ የብላን። ኣስቶን
ቪላ፡ ኣብ ኦልድ ትራፎርድ ካብ ዘካየደቶ ግጥማት፡ 80 ሚእታዊት ናይ ስዕረት ታሪኽ’ዩ ዘለዋ። ካብ 1955 ኣትሒዛ ኣብ ሰለስተ ግጥማት ጥራይ’ያ ተዓዊታ። የግዳስ ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ሎሚ ዓመት ኣብዚ ሜዳ ሰለስተ ግዜ ተሳዒራ ኣላ። እዚ ክዉንነት ከኣ፡ ንቪላ ሓዲሽ ናይ ዓወት ታሪኽ ክተጽሕፍ ዕድል ዝፈጥረላ’ዩ።
ማን.ዩናይትድ፡ ኣብዚ ናይ ሎሚ ግጥም ቀንዲ ናይ ጸጋማይ ተኸላኻላይ ኣይክህልዋን’ዩ። ሉክ ሻው ካብ ጸወታ ወጻኢ ክኸውን እንከሎ፡ ደርጉ ድማ፡ ናይ ምምላስ ተስፋ የብሉን። ካርሎስ ባለባን ኡጋርተን ኣብዚ ግጥም ዘይህሉዉ ብምዃኖም፡ ሓላፍነት ማእከል ሜዳ ማይኖን ተለማንስን ክስከምዎ’ዮም። ናይ ቅድሚት መስመር’ውን ካብ ራሽፎርድን ሸሽኮን ኣገልግሎት ኣይክረክብን’ዩ። እቲ ሰሉስ ምሸት ካብ ሞት ዘድሓና ኵንሃ፡ ብኣማድ፡ ፈርናንደዝን እምቤሞን ተስን’ዩ መድሕን ክዀና ትጽቢት ዝግበረሉ።
ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ዋላ’ኳ ብናይ ሰሉስ ዓወት ኣብ ምንቕቓሕ እንተላ፡ ዳሕረዋይ መስመራ ግን ዘተኣማምን ኣይኰነን። ኦልድ ትራፎርድ፡ ሎሚ ምሸት ካልእ ድራማ፡ ካልእ ታሪኽ ድዩ ዋላስ እቲ ሕሉፍ ናይ ዓወት ዛንታ ክስንድ ዝረአ ክኸውን’ዩ። መርበብ ሓበሬታ ‘ስፖርት ሞል’ እዚ ግጥም፡ 3ብ1 ብናይ ኣስቶን ቪላ ዓወት ክዛዘም’ዩ ኢላ ገሚታ ኣላ። ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ዓምዲ ስፖርት ከኣ፡ ማን.ዩናይትድ 2ብ1 ክትዕወት’ያ ኢላ ትግምት። ኣንበብቲ ዓምዲ ስፖርት ግምትኩም እንታይ ይኸውን፧

“ኣልቫረዝ ኣንጻር ባርሴሎና ክገጥም ድሉው ኣሎ፡” ድያጎ ሲሞነ
ኣብዚ ሎሚ ቀዳመይትን ካልኣይትን
ጋንታታት ላ ሊጋ ዘካይደኦ ተሃራፊ
ግጥም፡ ጁልያን ኣልቫረዝ ድልውን

ብቝዕን ከም ዘሎ ኣሰልጣኒኡ ድያጎ
ሲሞነ ገሊጹ።
ናይ ሎሚ ግጥም ኣትለቲኮ ማድሪድን
ባርሴሎናን ድሕርቲ ብምስግጋር ኣልቫረዝ
ኣመልኪተን ዝኣተዋኦ ኲናት፡ ናይ ፈለማ

ርክበን’ዩ። ኣብዚ ከቢድ ግጥም ከኣ፡ እቲ
ናብ ባርሴሎና ክሰጋገር ድላይ ኣሕዲሩ
ዝጸንሐ ኣልቫረዝ፡ ማልያ ኣትለቲኮ

ለቢሱ ኣንጻራ ክፋለም’ዩ። “ጽቡቕን
ኣብ ብሉጽ ኣቃውማን እዩ ዝርከብ፡”
ብምባል፡ ብዛዕባ እቲ ንኽልተአን ክለባት
ከከራኽረን ዝጸንሐ ጁልያን ኣልቫርዝ
ዝገለጸ ሲሞነ፡ ኣካላዊ ድልውነት ኣልቫረዝ

ኣብ ዘተኣማምን ደረጃ ከም ዘሎ ኣረዲኡ።
ድልውነት ተጻወትቱ ነዚ ግጥም ዝገለጸ
ሲሞነ፡ “መስመር ምክልኻልና ንሓያል
መስመር ምጥቃዕ ባርሴሎና ክገጥም
ኣይኰናን ክነተባብዖ፡ እንታይ ደኣ ከምቲ
ኣብዚ ቀረባ እዋን ዘንጸባረቕናዮ ብቕዓት
ንምዕቃብ ኢና ክንጻወት፡” ኢሉ።
ናይ ሃንስ ፍሊክ ባርሴሎና ምስታ ናይ
ጓርድዮላ ባርሴሎና ከነጻጽራ ዘይመረጸ
ድያጎ ሲሞነ፡ ነዚ ናይ ሎሚ ግጥም
ብምሉእ ብቕዓት ብምጽዋት ደገፍቱ
ዝብህግዎ ዓወት ከመዝግብ ኣንቂዱ ከም
ዘሎ ሓቢሩ። “እዛ ጋንታ ቅዲ ኣጸዋውታኣ
ኣይቀየረትን ዘላ። እዛ ጋንታ ሓያል
ጽቕጠትን ምቊጽጻር ኵዕሶን ትልለየሉ።
ልዑል ሸቶ ናይ ምምዝጋብ ዓቕሚ ድማ
ኣለዋ፡” ክብል ንባርሴሎና ገሊጽዋ።
ምስ ሓያል ጋንታ ጸወታ ይጽበዮም
ከም ዘሎ ዝተኣመነ ሲሞነ፡ ነዚ ግጥም
ብዓወት ክወጽእዎ ድልዋት ከም ዘለው
ሓቢሩ።

ማኑኤል ኑዌር፡ ኣብ ባየር ሙኒክ ሓዲሽ

ክብረ-ወሰን ኣጽሒፉ
ማኑኤል ኑዌር፡ ኣንጻር ሜንዝ ድሕሪ
ምስላፉ ንባየር ሙኒክ ወኪሉ ኣብ
ቡንድስሊጋ ዝተጻወተ
ዝዓበየ ተጻዋታይ እታ
ክለብ ክኸውን
በቒዑ።
ኣ ብ ዚ
ቀረባ ኣዋርሕ
ብዝተፈላለየ
ጥዕናዊ ጸገማት
ካብ ጸወታ
ክርሕቅ ዝጸንሐ
ኑዌር፡ ኣጋጢምዎ ዘሎ
ናይ እግሪ መጒዳእቲ
ካብ ሰለስተ ግጥም ኣሊዎ
ዝጸንሐ’ዩ። ኣንጻር ሜንዝ ዘካየዳ ጸወታ ድማ፡
ኣብዚ ወቕቲ ታሽዓይቲ ተሳትፎኡ’ያ።
ኣብዛ ግጥም ኣብ መበል 40 ዓመትን 225
መዓልታትን ዝተሰለፈ እዚ ሓላዊ ልዳት፡ ነቲ
ብበርንድ ረሀር ተታሒዙ ዝጸንሐ ናይታ ክለብ
ክብረ-ወሰን ሓሊፍዎ ይርከብ። ኣብዚ ግዜ ወዲ
60 ዓመት ዘሎ ረሀር፡ ማልያ ባየር ሙኒክ ወዲ
40 ዓመትን 198 መዓልታትን ከሎ ለቢሱ
ብምጽዋቱ’ዩ ነዚ ክብሪ ሒዝዎ ጸኒሑ። በርንድ
ረሀር፡ ካብ 1996 ክሳዕ 2008 ተጻዋታይ ባየር

ሙኒክ ነይሩ።
ማኑኤል ኑዌር፡ እዚ ኣንጻር ሜንዝ ዘካየዶ
ጸወታ፡ ኣብ ባየር ሙኒክ ቀዳማይ ዝዓበየ
ተጻዋታይ ጸወታ ዘካየደ ከስርዑ እንከሎ፡
ኣብ ክለባት ቡንድስሊጋ ድማ፡ መበል
ሻብዓይ ደረጃ ዘትሓዞ’ዩ።
ምስ ባየር ሙኒክ ዘለዎ ውዕል
ኣብዚ ዓመት ዘብቅዕ ኑዌር፡ ናይ
ጸወታ ዘመኑ ኣብዛ ክለብ ክዛዝም
ትጽቢት ይግበረሉ።

መደብ ጸወታ

ቶተንሃም ንሊድስ ኢዳ ሂባ
ሊድስ፡ ጸቢብ ግን ከኣ ካብ ዓወት
ዘየሳናኸላ ውጽኢት ትማሊ ቀዳም
ኣመዝጊባ።
ግጥም ሊድስ ኣንጻር ቶተንሃም ንዝበዝሐ
ሰዓታት 0ብ0 ዝዛዘም መሲሉ ነይሩ - ክሳዕ
እቲ ዓሰርተ ሰለስተ ደቒቕ ክተርፎ እንከሎ
ተቐይሩ ዝኣተወ ኖህ ኦካፎር ናብ 1ብ0
ዝልውጦ። እዚ ውጽኢት ከኣ፡ ንጽኑዕ ጒዕዞ
ናይ ሮበርት ደ ዘርቢ ዘኸትም ኰይኑ።
ሆላንዳውያን ሚኪ ቫን ደ ቨንን ጃን
ፓወል ቫን ሀክን ምስ ናይ ቅድም ተጻወታይ
ኣያክስ መሓመድ ቁዱስ ኣብ ቅድሚት
ዘሰለፈት ቶተንሃም፡ ቅድሚ ዕረፍቲ ንኵዕሶ
ንቕድሚት ክተስግር ክትሽገር ተራእያ።
ቶተንሃም ቅድሚ ዕረፍቲ፡ ብመንገዲ
ቁድስን ዖመር ማርሙሽን ክልተ ዘይቀንዓኣ
ፈተነ ጥራይ’ያ ኣካይዳ።
ጸወታ ናብ ዕረፍቲ ቅድሚ ምምርሑ
ግን፡ ኣብ ማእከል ሜዳ ዓቢ ክስተት
ኣጋጢሙ ነይሩ። ኣከፋፋሊ ቶተንሃም
ማትዩስ ፈርናንደስ ኣብ ክሊ ልዳቱ
ኵዕሶ ብኢዱ ተንኪፍዋ። ‘ቫር’ ንውሳነ
ዘብቅዕ ስእሊ ብዘይምቕራብ ግን፡ ጸወታ

ብዘይመቕጻዕቲ ክቕጽል ክኢሉ። እቲ ካልእ
ክስተት ጒዳይ ቦግለ እዩ። ኣብ የማናይ
ድሕሪት ዝጻወት ናይ ሊድስ ጃይደን ቦግለ፡
ካብ ጸወታ ወጻኢ ንማትያስ ተል ሃሪምዎ።
ቦግለ፡ ብዘይ ናይ ስምዕታ ካርድ ክሓልፈሉ
ከሎ፡ ማትያስ ተል ግን ብመጒዳእቲ ካብ
ሜዳ ክወጽእ ተገዲዱ።
ቶተንሃም ድሕሪ ዕረፍቲ ዝተፈለየ

ኣቀራርባ ሒዛ ክትመጽእ ትጽቢት
እናተገብረላ፡ ሊድስ ካብ መቐየሪ ክፍሊ
ሓያል ጸዓት ሒዛያ መጺኣ። ዶሚኒክ
ካልቨርት-ለዊንን ኣኦ ታናካን ናብ
ልዳት ቶተንሃም ብምጽጋዕ ንሓልዊ
ልዳታ ጸቕጢ ፈጠርሉ። ሊድስ
ልዕሊ ቶተንሃም ንዓወት ሃደነታ። ሴን
ሎንግስታፍ መኽፈቲት ሸቶ ዘመዝገበ
መሰለ፡ እንተዀነ ሓላዊ ልዳት ቶተንሃም
ብዘደንቅ ብቕዓት ኣድሒንዋ።
እቲ ኣብ ሜዳ ካብ ዝኣቱ ሒደት
ደቓይቕ ዝገበረ ኦካፎር ግን ዋሕስ ሊድስ
ኰይኑ። ንኵዕሶ ብጸጋማይ ኵርናዕ ናይ
ልዳት ናብ ሸቶ ለዊጥዋ። ኣብዚ ወቕቲ
ተኻይዱ ካብ ዘሎ ግጥማት ከኣ፡ ተቐይሩ
ብዝኣተዎ ዝቐልጠፍ ዝተመዝገበት ሸቶ
ኰይና። ኣብ መበል 77 ደቒቕ ናብ
ሜዳ ብምእታው ኣብ መበል 79 ደቒቕ
ኣመዝጊብዋ።
በዛ ሸቶ ሊድስ ድሕሪ 14 መስከረም
ናይ ፈለማ ዓወታ ክተመዝግብ እንከላ፡
ቶተንሃም ድማ፡ ኣርባዕተ ከይተሳዕረት
ዝተጓዕዘቶ ጸወታ ብስዕረት ተዛዚሙ።